

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 22

CENA 1 D.

VIKEND ROMAN

AJDAHO KID

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

**AJDAHO
KID**

Naslov originala:

William Mark:

IDAHO KID

Copyright 1968 by Martin Kelter Verlag

Tu, gde danas leže beskrajna polja velikog Garden ranča nalazio se nekada grad Silverlejk: široka glavna ulica i nekoliko sporednih. Posle kobne noći 2. februara 1889. godine ostalo je od Silverlejka samo zgarište, jer je vatra divljala kao pomahnitala. Od te nesreće grad se nikad nije oporavio. Nije bilo više ljudi koji bi imali hrabrosti da ponovo grade — da počnu iz početka.

Putnika obuzima uzbuđenje kada se popne na uzvišicu usred zlatnih polja pšenice, pogledom obuhvati dolinu i pomisli na to da je na tom mestu bio grad. Grad kakvih ima bezbroj na divljem zapadu. I da je nekoliko stotina ljudi sve svoje imanje, ljubav, razočaranja i nade vezalo za njega.

Sve je zbrisano sa lica zemlje. Čak i groblje.

Stari čovek, koji me je ovamo doveo, objasnio mi je:

— Ovde, gde mi sada stojimo, bila je glavna ulica. Pružala se tačno sa istoka na zapad, kao, u ostalom, u mnogim gradovima. Tamo preko bila je gradska većnica, lepa drvena zgrada, uvek svetlo okrećena. Kraj većnice se nalazila šerifova kancelarija. Napred, na uglu, četiri kuće dalje, Greg Hamptons je

imao zapadnu banku. Ovde dugo bio je Bad Kelijev bar, onda dve kuće dalje „Kati” salun, a još dalje kovačnica mog oca...

Starac je imao dosta da ispriča. U ono vreme, kada se sve to dešavalo, imao je jedanaest godina.

Bilo je dva sata po ponoći. Nad Silverlejkom je svetleo mesec i bacao bledu svetlost na ulicu i krovo-ve. Stubovi na tremovima bacali su dugačke, avetinske senke. Sve kao da je bilo obojeno sivozelenom bojom.

U toj noći počela je nesreća grada Silverlejka. Jahala je u ljudskom obličju iz pravca juga, bočnom ulicom prema glavnoj.

Čovek je sedeo u sedlu sasvim nagnut napred. Ramena su mu bila malo zabačena udesno. Uzde je držao desnom rukom, dok mu je leva slobodno visila niz telo. Nosio je šešir uskog oboda i tamno odelo. Konj pod njim je delovao umorno. Oborene glave, na nesigurnim nogama, vukao se glavnom ulicom.

Bad Keli, debeljuškasti vlasnik saluna, upravo je hteo da zatvori

svoj lokal. Zastao je na tremu, kao i svake noći u ovo doba, da uvuče vazduh punim plućima. Tada primeti jahača. Zaustavio se pred barmom, kliznuo iz sedla i popeo se na trem. Keli ga je posmatrao.

— Zatvoreno je, mister, — reče Bad.

Stranac stade i osvrte se oko sebe. Tek tada mu je Bad Keli video lice i trgao se. Čovek je imao glavu koja je užasno podsećala na mrtvačku, žućkastu kožu, upale obraze i usta kao prerez. Oči su mu bile kose i duboko upale u duplje. Levo oko bilo mu je stakleno.

— Šta si rekao? — upitao je stranac. Glas mu je bio hrapav.

— Bar je zatvoren, mister. Več je dva po ponoći.

Stranac klimnu glavom.

— Može biti. Meni je potreban viski.

Keli stavi ruke na bedra:

— Slušajte, stranče, govorim vam da je lokal zatvoren. Znači, zatvoren je.

Stranac bez reči prođe pored Kelija, uđe u lokal i stade kod šanka.

Bad, koji je ostao da stoji na vratima, posmatrao ga je ljutito. Bio je to neobičan hod. Delovao je kao indijanski hod, prikrađanje.

— Vi kanda teško shvatate? — brecnuo se Keli.

Stranac okrete glavu i pogleda Bada nabranih obrva. Brađa mu je bila mokra od viskija. Onda podiže levicu. Bad Keli nije bio slabić, ali ga je ovaj udarac bacio na pod.

Stenjući podigao se i ustremio se glavom na nezvanog gosta.

Ovaj je samo piljio u Bada. Ona je uzeo flašu sa šanka i ponovo otpio još jedan gutljaj. Vlasnik sa-

luna je pošao ka šanku. U trenutku kada je desnom rukom hteo da dohvati revolver, koji mu je stajao kraj kasete s novcem, stranac zavrta flašu koja prolete kraj same Badijeve glave i uz zvuk tresnu u ogledalo iznad šanka.

Bad Keli je stajao kao ukopan. Kolt mu se nalazio na dohvata ruke, ali mu je do ušiju doprlo preteće škljocanje. Stranac je već držao revolver na gotovs.

— Slušaj, druškane, ja sam Kid Seveler. Možda sam poznatiji pod nadimkom Ajdaho Kid.

Vlasnik saluna proguta pljuvačku. Ajdaho Kid? Čovek koji je uništio Bredston. Zlikovac, koji je otkupio svu zemlju oko velikog grada Ajdaha, razjurio naseljenike, a onda zapalio grad? Hazarder, koji je sa svim varalicama bez razlike sedao za zeleni sto, igrao, dobijao i odmah pucao čim bi primetio da ga neko vara. Čovek koji je u jednoj noći dobijao, otkupljivao velika imanja, da bi ih u toj istoj noći opet sva prokockao. Ono što je Ajdaho Kida činilo posebno opasnim, bila je činjenica da je oko sebe uvek imao grupu poludivljih kavgadžija, koji su mu svaku želju ispunjavali, i izvršavali svaku naredbu.

Tako, najverovatnije, ni ovamo nije došao sam. Keli se nije usudio ni da pogleda svoje smrskano ogledalo.

— Šta hoćete? — upitao je samo.

— To ćeš sada saznati, džibronjo. Daj mi još jednu flašu.

Kafedžija je krišom pogledao dole u revolver. Ako bi brzo, munjevito dejstvovao, možda bi spasao grad velike nesreće.

Možda.

Na žalost, kafedžija Bad Keli nije bio čovek koji može da zaustavi Ajdaho Kida.

Badi se mašio revolvera, podigao ga...

U tom trenutku banditov kolt je već bljuvao vatru.

Keli oseti udarac u predelu grudi i zanesese se unazad. U padu je još uspeo samo da vidi kako Ajdaho Kid pruža ruku i uzima novu flašu viskija.

Pucanj nije ostao neopažen. Sedokosi čovek sa zvezdom na grudima sedeo je u šerifskoj kancelariji i prelistavao stare novine. U Getisbergu ga je u toku rata jedan šrapnel pogodio u glavu. Od tada nije više mogao da spava. Zbog toga je napustio odličnu službu u Kanzasu i prihvatio zvezdu u Silverleju. Nije mu predstavljalo nikakav problem da noću sedi budan. Ležao je i odmarao se danju, iako ni onda nije mogao da utone u čvrst, okrepljujući san. Jasno je da je to veoma ozbiljno načelo zdravlje ovog pedesetogodišnjaka. Bez sna ni jedan čovek nije mogao da opstane. Zbog toga je, Džim Forester izgledao kao da mu je šezdeset. Bio je sed, upalog lica i povijenih ramena.

Stanovnici grada duboko su žalili ovog nesrećnog čoveka. Bio je dobar šerif. Od kako je on preuzeo dužnost nije bilo ničeg što bi uznemiravalo grad. On je uvek bio na straži i bdio nad gradom.

Forester je čuo i tresak flaše o ogledalo i zveket slomljenog stakla. Kada je hitac odjeknuo, šerif je već

bio na ulici. Video je na drugoj strani ulice poluotvorena vrata Kelijevog bara i slabu svetlost, koja je osvetlila strančevog konja, vezanog za prečku.

Šerif potrča prema lokal. Kada je stigao na vrata, Ajdaho Kid se naglo okrenuo. U levici mu je zablistao kolt. Forester je imao osećaj da ga je konj udario kopitom u glavu. Pao je nauznak na trem.

Ajdaho Kid je otpio još jedan gutljaj, desnom rukom obrisao usta, a onda se uputio napolje. Prošao je pored šerifa, ne udostojivši ga ni jednog pogleda. Odvezao je konja, uzjahao ga i odgalopirao iz grada.

Doktor Kolins, sedobradi starac, stanovao je koso, na drugoj strani ulice. Čuo je drugi hitac, skočio iz kreveta i pojurio do prozora.

Kada je otvorio prozor, još je uspeo da čuje topot kopita koji se gubio u daljini. Pri oskudnoj svetlosti fenjera video je čoveka kako leži ispred bara na tremu.

Lekar, koji je navikao da noću ustaje iz postelje, obukao se za tren oka, uzeo terbu, stavio šešir i pohitao napolje. Žena ga je uplašeno posmatrala.

— Nebesa! Šerif! — ote se starom lekaru.

Još je bio živ. Na levoj strani glave tekla je krv. Kolins uzdiže ranjenika i stenjući uvuče ga u lokal. Odmah ga je previo. U to na vratima začu šum. Tamo je stajao dečak od desetak godina i uplašeno gledao u nepomično šerifovo telo.

— Doktore — upitao je bojažljivo. — Šta se dogodilo?

— To ni ja ne znam. Neko je pucao na šerifa.

Dečak se okrete i otrča, da bi se uskoro vratio sa svojim ocem. Bio je to krupan čovek srednjeg rasta, jakih, žuljevitih ruku.

Lekar ga pogleda prijateljski. Kovač Nik Barimor bio je čovek spreman da uvek pomogne.

— Možemo ga odmah preneti kod mene — reče lekar.

Kovač klimnu glavom. Posmatrao je šerifovo upalo, pepeljasto sivo lice.

— Ima li ikakve nade, doktore? Kolins sleže ramenima.

— Ne znam.

Barimor se osvrte oko sebe.

— Gde li je Keli? Hej Badi!

Pojurio je prema unutrašnjosti lokala i zastao kod šanka kao ukopan.

— Doktore!

— Šta se desilo?

— Keli. Ovde leži. Ja... ja mislim da je mrtav.

Bad Keli jeste bio mrtav. Zrno ga je pogodilo pravo u srce. Barimor je uz najveću žurbu sakupio nekoliko ljudi da bi gonili ubicu. Doktor Kolins je čuo u kom pravcu je bandit odjahao.

Svirepom igrom slučaja uskoro je počela da pada kiša. Zapravo, pre nego što su gonioči stigli do izlaza iz grada. Lila je kao iz kabla.

Barimor zaustavi konja.

— Nema nikakve svrhe. Moramo da sačekamo dan.

Još u ranu zoru kiša je popustila. Ljudi nastaviše poteru. Kada su se oko podne vratili u grad, lica su im bila mračna kao olovni oblaci.

Ubica je umakao, ne ostavivši za sobom ni trag. Preriya kao da ga je progutala, a kiša još u toku noći oprala sve tragove.

Da je Ajdaho Kid bio u Silverleju to niko nije znao. Bad Keli, jedini koji ga je video i govorio s njim, bio je mrtav.

Šerif je, doduše, bio još živ, ali nije bio pri svesti.

Događaji, koji su grad ispunili strahom i užasom, bili su za nekoliko dana potisnuti onim što je tek sledilo.

Bila je to sumorna, kišovita noć. Vetar je nosio kišne kapi. Sa istoka je nailazila prema Silverleju grupa jahača. Za dužinu konja ispred ostalih jahao je jedan čovek.

Ajdaho Kid se vraća. Bila je ponoć. U Vin Loganovom „Katl” salunu još je gorelo svetlo.

Ljudi su sedeli ćutke i piljili u čaše. Ni automatski klavir nije svirao.

Seveler odgurnu vrata i uđe u lokal. Nosio je elegantno sivo odelo, belu košulju i crnu somotsku kravatu. Na levoj strani mu je kaput bio izdignut. Tu je nosio svoj teški revolver. Delovao je elegantno, pa ipak zastrašujuće. Stakleno oko u levoj duplji davalo je njegovom licu nešto avetinjsko, beživotno.

Seo je za prazan sto blizu šanka. Njegovi ljudi su zastali na izvesnom odstojanju.

Gazda podiže ruku i reče pokroviteljski:

— Sedite, momci.

Lupeži posedaše za okrugli sto.

Seveler pucnu prstima.

— Viskil

Vin Logan podiže pogled.

— Tri flaše?

Bandit razvuče usta.

— Zar ne vidiš koliko nas je?

Ne baš oduševljena izraza, dovuče Logan tuce flaša.

Pili su čutke. Ajdaho Kid se osvrte po lokalu. Za jednim od susednih stolova sedeo je plav, krupan čovek, svežeg punog lica. Na pedeset koraka bi se moglo pogoditi da je stočar.

Ajdaho Kid izvuče iz džepa tanku cigaru, kresnu šibicu o ivicu stola i povuče duboko.

— Hej, mister — doviknuo je rančeru. — Da li vama pripada ona kravlja štala južno od grada?

Rančer okrete glavu.

— Ja sam Ed Kramer, mister. Želite li nešto od mene?

I te kako je hteo.

— Da, ja jašim po nalogu železnice.

— U tom slučaju možete odmah dalje da odjašite. Ovde nema nikog ko hoće železnici da prodaje zemlju,

Seveler Kid — poznat kao Ajdaho, razvuče usta.

— Jesi li ti ovde možda i predsednik opštine, Kramer?

— Po čemu? Zar zbog toga što sam vam rekao da ovde niko neće da prodaje zemlju železnici? Zbog toga ne moram da budem predsednik. Zemlja oko grada, s malim izuzetkom, pripada meni.

— Ko su ti izuzeci?

Kramer ustade. Lagano je prilažio Seveleru.

— Vi ste doista neotesani, mister. Ali ja neću da budem sitničar. Konačno, svi vi sa železnice niste rođeni u Bostonu.

Kao oprugom izbačen, bandit poskoči.

— Kako si to mislio, Krameru?

Bilo je to samo pet tiho izgovorenih reči, ali su u sebi sadržavale

toliko pretnji, da rančer ustuknu. No, on nije bio plašljiv čovek. Suviše se u životu morao da bori u ovoj surovoj zemlji.

— Mislio sam upravo onako kako sam i rekao. Otkupljivači sa železnice su grubi i sirovi ljudi. Upoznao sam ih dobro dole u Dodžu.

— Samo reci — siktao je bandit. — Ti, dakle, tvrdiš da smo mi razbojnici?

— Ne, to ne tvrdim — uzvрати Kramer mirno. — Ljudi za vašim stolom mogli bi biti sasvim pristojni momci. Ali vaš ton je u najmanju ruku neprijatan. Govorite sa mnom kao da smo zajedno tucali kamen na prinudnom radu u kamenolomu Seskateva ili u nekoj drugoj robijašnici gajili svinje.

Bandit se uspravi.

— Tu uvredu ćeš mi skupo platiti, kravaru jedan.

To nije trebalo da kaže.

Kramer odmah napade. Desnica mu je kao čekić poletela i pogodila Ajdaho Kida po sred lica.

Seveler se okrete oko svoje ose. Zakrvavljenih očiju gledao je rančera. Njegovi momci su poskočili i mašili se za opasače. Seveler na svoj, tipičan način, podiže ruku i dade znak.

— Ostavite to, momci. Takve stvari sređujem sam.

Bandit odmeri Kramera od glave do pete.

— Slušaj, momče. Preko puta, nešto koso, stanuje stolar. Sigurno bi se radovao da mu neko naruči veliki širok sanduk. Bandit je to rekao glasno, a onda nastavi tiše: — Vidim da ti ovde vodiš glavnu reč, Kramer. Treba da budeš oprezan. Veliki broj kuća ovde sagrađene su

na tvom tlu. Mogu da pretpostavim da u tom slučaju ima dosta ljudi koji neće zaplakati ako otegneš papke. A sada se gubi.

Kramer otrese lulu.

— Ti me zasmejavaš, otkupljivaču. Sada ću ja tebi nešto da kažem. Tamo kraj šanka stoji jedanaest momaka. Možeš odmah da zapaziš da svaki od njih ima dve pucaljke u opasaču. Pošto su to goniči, bu-di uveren da revolvere ne vuku okolo radi ukrasa.

Seveler podiže levu obrvu.

— Šta je, kravaru? Zar stvarno uobražavaš da bi se ovi momci zbog tebe upuštali u puškaranje. Mani se slobodno te pomisli.

Rančer vrati lulu u džep.

— To su sve moji momci, mister.

Seveler klimnu glavom.

— U to sam uveren. Pa ipak znam da se neće tući za čoveka koji ih izrabluje.

— Možda ste u zabludi — odgovori mu Kramer.

— Nipošto. Momci rade za četrdeset šugavih dolara kao stoka. Ti iz toga izvlačiš za sebe ogromnu korist. Morali bi biti ludi da za čoveka koji ih izrabluje potežu oružje.

— Ti mi dosađuješ, čoveče — reče Kramer grubo. — Ali to više nije bilo izgovoreno tako samouvereno, kao ono do tada. Prišao je šanku i bacio nekoliko novčića na lim.

— Za momke i mene.

Seveler je stajao na sred lokala.

— Znaš li kako se takav postupak naziva, Krameru? Reći ću ti: to je obično pseće licemerje. Ljudi rintaju za tebe kao stoka, a ja sam ubeđen da ih danas prvi put častiš pićem.

— To nije tačno! — uzviknu krupni kauboj riđe kose i pegavog lica.

Seveler ga kratko odmeri.

— Budi miran, kauboj. Govorim sa Kramerom. Ne bi imalo nikakvog smisla da ovde radi njega nastupite kao revolveraši. Posao na ranču je ionako skoro gotov.

Crvenokosi gonič stavi ruke na bedra.

— Kako to znate, mister?

— Sasvim jednostavno, momče. Vlada već odavno želi ovde u dolini da izgradi železnicu, a pripreme treba da počnu na Kramerovim pašnjacima. On neće da proda uzan deo zemlje koji je železnici potreban. Ovaj tvrdoglavi čovek uobražava da će železnica zbog njega obilaziti dve hiljade kilometara. Jasno je da tako ne može.

— Kako, ne može? — upita Kramer.

Seveler mu uzvрати.

— Moraćeš da prodaš, eto šta je.

— Ne moram. Ta zemlja je moje vlasništvo.

— Kada bi svako tako mislio, železnica bi kroz našu zemlju išla sve u cik-cak.

— Može biti. Ali zemlja koju železnica hoće nalazi se dole na reci. Najbolji deo moje zemlje.

Seveler sede natrag za svoj sto.

— Čekaću dvadeset četiri časa, Kramer.

— Je li to pretnja? — upita rančer.

— To je sasvim jasno naređenje — objasni bandit. Zatim se okrete vlasniku saluna: — Imaš li sobu kafedžija?

— Imam u potkrovlju nekoliko soba za spavanje,

— To je dovoljno. Jedna za mene. U ostale će se moji ljudi rasporediti. A sada gledaj da svaki od nas dobije po dobar biftek.

Kramer, koji je pošao sa svojim ljudima prema izlazu, zastade još jednom.

— Uštedi trud, nakupče. Neću prodati ni jednu jedinu stopu svoje zemlje. A ako železnica zapošljava za otkup zemlje samo takve neotesane tipove kakav si ti, onda šine neće biti skoro postavljene.

— To ti i priželjkuješ. Ali nemaš sreće. Otkupio sam zemljište sve do tvog imanja. Dobiću i tvoju zemlju. Možda će te usrećiti saznanje da će uz tvoje imanje biti veliko stado ovaca.

Kramer se trže. Ništa ne može toliko da užasne odgajivača goveda, kao saznanje da se tik uz njegove pašnjake nalaze ovce.

— To se nećeš usuditi.

— Nemam šta da se usuđujem, prijatelju. Zemlja je meni prodana, a ja ne pomišljam da stoji neiskorišćena dok radnici ne počnu da postavljaju pragove.

Rančer najzad izađe iz lokala. Kada su se vinuli u sedla, reče crvenokosi nadzornik Džef Kaliger:

— Možda on blefira, gazda?

— Ne izgleda mi kao neko ko blefira.

— To i ja mislim — primeti jedan od kauboja.

Za to vreme je bandit, čija je glava neodoljivo podsećala na skelet, mirno pio u salunu sa svojim pajtašima i podsećao kafedžiju na bifteke.

Preko puta njega je sedeo tamnokosi momak sa kao ugarak cr-

nim očima i preplanulim, uzanim licem.

Kid Seveler ga pogleda ispitivački.

— O čemu razmišljaš, Džoni?

Dugonja Džoni Taker se namršti:

— Taj pas te je udario — siktao je.

Seveler se osvrte oko sebe.

— Šta hoćeš? Zar je trebalo da ga ovde, pred pola grada, ustrelim? Zar misliš da bih učinio takvu glupost?

— Šta smerаш? — upita Džon.

— Za četiri sata krećemo...

Banda Ajdaho Kida jahala je četiri sata kasnije u pravcu jugozapada. Čineći veliki luk, oko tri sata po ponoći stigla je do visoke ograde od bodljikave žice, kojom je bio ograđen Kramerov ranč.

Banditi su brzo dejstvovali. Brzo i iskusno. Da ih je neko posmatrao, zaključio bi da im nipošto nije prvi put da podmeću požar na neki ranč.

Plamen je lizao po tragu posutog baruta prema zgradama. Vatra je podsticana flašama petroleja.

Kada je dvorištem odjeknuo prvi poklik „Vatra!“, sve imanje Eda Kramera bilo je već nepovratno izgubljeno.

Kauboji su trčali tamo-amo sa kofama, ali u ovo godišnje doba u bunarima nije bilo dovoljno vode da savlada jaki požar.

Rančer je stajao kod svojih ljudi ćutke i natmurena lica gledao plamen koji je nemilosrdno uništa-

vao njegov, s mukom podignuti ranč.

U Silverlejkju se već idućeg prepodneva saznalo za požar. Kauboji su oko podne stigli u grad.

Na imanju su ostali samo rančer i riđokosi nadzornik. Kramer je sedeo na velikom kamenu i pijlio u ugljenisane ostatke svojih zgrada.

Ova katastrofa ga je pogodila mnogo više nego što su to njegovi ljudi slutili. Upravo sada ga je to snašlo, kada je sav svoj novac uložio u nova stada i poslao Džima Genana i Veri Bleka u Dodž Siti da kupe goveda. Stoka je sada doduše bila skupa, ali se Kramer nadao da će ih dobro izvući u toku leta i zime i sledećeg proleća oterati u Nebraskau na aukciju stoke. Time bi mu bila obezbeđena značajna dobit.

A sada? Gotovo uopšte nije imao gotovine u banci, a Genan je već sigurno kupio goveda.

Ranč je bio potpuno uništen. Šest velikih zgrada sa svim što je jednom takvom imanju potrebno: sedla, posude, kola, ambar sa žetvom, bodljikava žica, kovačnica i drugo.

Od tog udarca se nikad neće oporaviti. Kauboji treba da budu isplaćeni za tri dana. Uz sve to dolazi još i ono što je samo mister Hamptons znao — veliki kredit.

Ed Kramer je bio gotov. Njegovo sveže lice bilo je sada bledo i uzano. Delovalo je sivo i nekoliko godina starije. Nije primetio nadzornika koji je stajao kod korala. Riđokosi predradnik mu je lagano prilazio.

Kramer je bio tako utučen da čak nije ni podigao pogled kada je

čuo korake. U tom trenutku bilo mu je čak svejedno hoće li ga neko udariti ili ubiti.

— Prvo ćemo ga ubiti, a onda ovde sve ponevo izgraditi.

Kramer okrete glavu.

— Koga ćemo ubiti?

— Lupeža sa železnice.

Rančer se gorko nasmeši.

— Ti si optimist, Džef. Prvo, ne znamo da li je to on bio, a drugo, do sada je on već negde preko sedam brda i dolina. Ne, ja nemam više sta da činim. Moram prodati stoku što pre je moguće da bih isplatio momke. Onda moram odmah da rasprodam i goveda koja Genan bude doterao.

— Ali...

— Moram — reče rančer muklo.

— Greg Hamptons mi je dao zajam.

Crvenokosi kauboj oseti kako ga znoj probija.

— Znači, tako stoje stvari.

— Da. Beznadežno je sve. To se može mirno reći.

Nadzornik je trljao bradu.

— U redu, onda ću ja tog psa sam slediti.

Kramer odmahnu glavom.

— Ne, to je besciljno. Ti ništa ne možeš da dokažeš.

— On je u sve bio upućen...

— To mu niko ne može prebaciti. Konačno, njegov zadatak je bio da kupuje zemlju za železnicu. Dakle, bez gluposti, Džef. Ja sam u svakom slučaju gotov.

— Gazda, ja ne znam šta vi to pričate. To, da smo danas u teškoj situaciji, razumem, ali ne razumem zbog čega ne bismo počeli iz početka. Ja sam vam već ranijih godina govorio da bih se rado uortačio s vama, kada bih imao dovoljno

novca. Vi tu pomisao niste odbacivali. Pa u redu, ja ni sada baš nemam mnogo da uložim. Ali sada su se prilike izmenile i treba početi nekako i sa koliko se može.

Kramer samo rezignirano mahnu rukom.

— Znam da imraš najbolje name-re, Džef, ali to sve nema nikakvog smisla. Tvojih par dolara ne mogu da me spasu. Zaboravljaš kredit, koji sam uzeo od Hamptonsa.

— Ne, to nisam zaboravio, gazda. Ali ako Hamptons bude video da ponovo gradimo, imaće strpljenja.

— Nipošto, kredit je veoma veliki.

— Pa ipak, dobili ste ga.

— Da, ali onda kada sam imao veliki ranč.

— To sa stokom je bila jedna špekulacija, koju Hamptons mora da shvati.

— Ne, Džef, on to neće. Zapravo, prećutao sam mu da za taj novac hoću da kupujem stoku.

— U ovom kraju niko ne može da se uzdigne ako po malo i ne rizikuje.

— Tako je. Ali ja sam malo previše rizikovao, Džef. To je ono.

Kauboj se rezignirano uputi prema koralu. Dok je jahao kroz dvorište doviknu mu gazda:

— Pogledaj samo, Džef! Tako kako ti sada jašiš, jaše svi moji momci, bez sedla i uzda. Verovatno su otišli u grad da speru ukus paljevine. Niko im to ne može zameriti.

Crvenokosi nadzornik Džef Kaliger jahao je u Silverlejk. Ispred Loganovog saluna sjahao je s konja. Bilo je onako kako je gazda i pretpostavljao: momci su stajali oko šanka. Pozadi, za jednim velikim stolom sedeli su otkupljivači sa železnice. Nije mogao da se pribere od iznenađenja. Smeteno je prišao momcima i rekao:

— Ispijte, ljudi...

Jedan od kauboja ga pogleda začuđeno. Pogled mu je već bio staklast od viskija.

— Šta se desilo, Džef?

— Treba da odjašimo na ranč.

— Taj je, u međuvremenu, otišao u obliku dima gore u nebo. Ne, ostavi nas ovde, Džef. Dosta smo se dima i gara nagutali u toku prošle noći.

— Gradićemo ponovo!

— Aha! A čime to? Otkupljivač nam je upravo rekao da je naš gazda bankrot.

Kaliger pogleda prema banditima.

— Baš me zanima otkud ti momci znaju naše prilike bolje od naš samih.

Seveler ustade i počeo lagano da prilazi šanku.

— Reći ću ti to, nadzorniče. Kupac zemlje za železnicu mora sve da zna. U svakom slučaju da zna sve o ljudima čiju zemlju hoće da kupi.

Na to crvenokosi kauboj izreče ono što je i mislio.

— Veoma je čudno da je naš ranč baš sada izgoreo.

— Kako to smatraš čudnim, prijatelju?

— Ja nisam vaš prijatelj, mister. Možda ima ljudi kojima odgovara da Kramer bankrotira.

— Možda.
— Sasvim sigurno, čak.
Seveler je goreo od gneva.
— Šta ti u stvari hoćeš da kažeš, momče?

Kaliger nabra obrve.
— Hteo bih da pitam vas i vaše ljude gde ste noćas jahali?
— Jahali? — upita Seveler tupo.
— Nigde. Bili smo ovde.

Sada je nadzornik odlučio da rizikuje. Hteo je da pokuša blefom.

— To na žalost nije tačno. Imam prijateljicu u gradu. U četiri sata po ponoći bio sam u glavnoj ulici. Vaši konji nisu bili tu.

— Nisu?
— Ne!

Stajali su jedan prema drugom. Bandit iznenada reče veoma blago:

— Varaš se momče. Ili si sanjao!
— Žao mi je, nisam sanjao.

Seveler načini pokret. Da li je hteo da se maši kolta? Niko to kasnije nije mogao ni da tvrdi ni da porekne. Možda je to bio samo trik.

U svakom slučaju, nadzornik Kramer ranča video je taj pokret i istog časa spustio desnicu na opasač. Lokalom se zaori pucanj.

U šaci tamnoputog bandita Džona Takeru pušio se revolver.

Džefa Kaligera je udarac formalno okrenuo oko sopstvene ose, a onda ga oborio na pod.

— Bila je to nužna odbrana — urlao je Seveler. — Svi ste to videli. Napred, kafedžijo, zovi šerifa!

Logan obrisao čelo.

— Šerif je preko kod doktora. Već danima lebdi između života i smrti.

— Zar je tako star? — upita bandit bezazleno.

— Ne, nije. Ustrelio ga je u petak noću isti tip koji je ubio i Bada Kelija.

Seveler je stajao kraj leša nesrećnog nadzornika.

— Čini mi se da je ovo pogano mesto, ovaj Silverlejk. Zašto gradski savet ne imenuje novog šerifa?

Kauboj Klent, sa Kramer ranča, koji je još uvek bio pijan promrsi:

— Možda biste vi odgovarali za taj posao, mister.

Kao grom pogodila ga je posle te primedbe banditova pesnica i poslala ga na pod.

Za trenutak je vladala tišina, a onda kauboji sa požarom uništenog ranča baciše novčiće na šank, uzeše svog mrtvog nadzornika i izađoše.

Sat kasnije sedeo je Seveler sa svojim ljudima gore u sobi.

— Kakav je bio hitac? — upita dugonja Džoni Taker, stojeći nemarno naslonjen na vrata.

— Ni malo loš, Džoni. Ali opasan.
— Zbog čega?

— Jer si čoveku pucao u leđa.

— Pa nije bilo drugog načina.

— Po tvom mišljenju. Ja sam, na primer, već držao kolt u ruci.

— Kako? Nisi ga čak ni izvukao iz futrole?

— A zbog čega bih to činio? Zar nisam mogao da pucam kroz futrolu?

— Sada je mrtav i stvar je gotova.

Seveler uze iz džepa dugu, virdžinija cigaru.

— Do sada je sve teklo po planu. Keli je bio najveća prepreka. On je nasledio zemlju starog Milera i nije pomišljao da je prodaje. U odgovoru na vladino pismo to je izričito nag-

lasio. Srećom, uspjelo mi je da ga uklonim s puta. U Milerovom testamentu stoji da zemlja, u koliko je Keli ne proda, posle njegove smrti pripadne gradu.

— Zar je to nova prepreka? — raspitivao se Taker.

Seveler duboko uvuče dim, pa odmahnu glavom.

— Grad je veoma siromašan. Novca ovde ima samo nekoliko ljudi.

— Još uvek nam nedostaje Kramerova zemlja.

— Prepusti tu brigu meni. Kramer je gotov.

Taker zadenu palčeve u otvór prsluka.

— Samo da se Bob nije prevario? Šef bande priđe prozoru i pogleda niz ulicu. Ne okrećući se, odgovori:

— Nije se prevario. Poznajem ga deset godina. Već dve godine radi u Topeki u upravi železnice.

To je bilo objašnjenje razbojnika Kida Sevelera za kojim je u Ajdahu, Juti, Koloradu i Vajomingu raspisana poternica. Sve svoje akcije je spremao i radio temeljno. Negde je našao o predviđenoj gradnji železnice i odmah jednog svog čoveka ugruao u upravu. Na taj način dolazio je do svih potrebnih obaveštenja. Bob mu je liferovao podatke. Tako mu je pre izvesnog vremena javio da će za nekoliko nedelja otкупljivači krenuti da kupuju zemlju. Šef bande je odmah stupio u akciju. Prvo se preko jednog putujućeg trgovca, za nagradu od deset dolara, podrobno obavestio o prilikama u Silverlejk. Znao je položaj grada, veća imanja, prihode i još niz stvari. Sve to, naravno, pre

nego što je uopšte kročio u Silverlejk.

One kobne noći, kada je prvi put došao u grad, sačekao je pritajen da Keli zatvori bar i ostane sam. Zbog toga što nije bilo svedoka i što je znao da će Kelijeva usta biti ubrzo zauvek zatvorena, Kid je rekao vlasniku bara svoje pravo ime. Šerif, sa čijim je dolaskom računao, stigao je prerano. Seveler se, naime, nadao da će već biti na svom konju, kada se čuvar zakona Forester bude pojavio, pa će ga oterati jednim metkom. Nije Kid zazirao od ubistva, sigurno nije. Bio je ubica najgore vrste. Samo, broj ubijenih povećava strah i budi podozrivost. Konačno će morati uskoro i javno da se pokaže u gradu.

Sada je već bilo dva mrtva.

No, Džef Kaligen je morao da bude zbrisan sa lica zemlje. On je bio jedan od malobrojnih koji je imao hrabrosti da se suprotstavi bandi.

Tako su stvari stajale u sredu uveče. U četvrtak je Seveler namestavio da u rano jutro poseti predsednika opštine i pregovara s njim o Kelijevoj zemlji, a onda da odjaše do spaljenog Kramerovog ranča.

Možda bi se sve i odvijalo po želji ovog zlikovca da nije bilo Linde.

Bila je veoma mlada, veoma lepa i imala u žilama indijanske krvi. Radila je kod pekara, na zapadnoj strani grada, na kraju glavne ulice.

Nju su u gradu jedva podnosili. Majka joj je bila bela. Umrkla je od očajanja zbog prezira ljudi u Salini. Otac Lindin. Siiuks Indijanac, radio je u staroj pilani u Haču. a onda je s detetom, nekoliko godina

Linda je došao u Silverlejk. Tu je nastavio da radi u Milerovoj pilarni. Kada je stari Miler umro, crvenokošću više niko nije hteo da da posao. Ubijen je pre dve godine u jednoj prepirci ispred Kelijevog bara.

Linda je došla u pekarevu kuću. Mark Barvin i njegova žena zavoleli su devojkicu kao da im je rođena kći.

Te srede uveče lepa Linda zapala je za oko Takeru banditu tamna lica. Odmah je pošao za njom. Devojkica je bežala, ali je Taker uspeo da je stigne u jednoj bočnoj ulici. Linda je vikala u pomoć.

Dva momka, koji su naišli iz obližnjih kapija, ugledala su u polumraku krupnog otkupljiivača zemlje, koji je ubio Kramerovog nadzornika. I drugi ljudi su izišli iz svojih kuća.

Međutim, nije bilo nikog ko bi se usudio i prstom da mrdne. U ulici je bilo deset ljudi.

Taker je gledao naokolo užarenog pogleda. No, devojkicu nije puštao. Kada je video da se ljudi udaljuju, stegao je Lindu grubo i hteo da je odvuče.

U tom trenutku iz glavne ulice odjeknu pucanj.

Takerovo telo se zgrči kao pod udarcem biča, a zatim se sruči u prašinu kraj devojkice.

Linda je užasnuto gledala nepoznatog nasilnika.

Gore, na kraju ulice, stajao je Ajdah Kid. Svi su pogledali u njega.

Razbojnik uzviknu:

— To je jedan od mojih ljudi. No, oglušio se o zakon. To ne mogu da trpim!

Zatim se okrete.

Ovim delom je Kid Seveler postigao upravo ono što je hteo. Ljudi su ga sada smatrali surovim, ali ispravnim. On je ustrelio jednog od svojih ljudi zbog toga što je napao devojkicu na sred ulice. To se po zakonu kažnjavalo smrću.

Seveler je time dobio više, daleko više nego što je pretpostavljao.

Ljudi iz Silverlejka, doduše, nisu mogli ni da sanjaju da je on svog čoveka ubio iz drugih razloga i da je već odavno u ovom svojeglavom momku video svog suparnika. Cilj je postignut: revolveraš mu više nije bio potreban, a poverenje građana Silverlejka veoma.

Kada je sledećeg jutra potražio predsednika opštine u njegovoj kući, jedna žena mu je objasnila da se predsednik nalazi u gradskoj većnici. Još juče uveče je odlučeno da se održi sednica.

Seveler se uputi u gradsku većnicu.

Žagor je umukao kada su ljudi primetili otkupljiivača zemlje.

— Moram da govorim sa predsednikom.

Jedan stariji sitan čovek mu priđe i pruži ruku. Onda je izgovorio nešto što Ajdah Kid uopšte nije očekivao.

— Dobro nam došli, mister...

— Bilok! — odgovori Kid spremno.

— Dobro nam došli, mister Bilok. Vi ste juče u ulici Viusi dokazali da ste ispravan i pravičan čovek. Mi smo se ovde sakupili na savetovanje. Reći ću vam odmah o čemu se radi. Mister Forester je na samrti. Još uopšte nije dolazio svesti. Gradu je hitno potreban novi šerif!

Razbojnik oseti kako mu se usta suše. To ne može biti istina? Zar ovi praznoglavi momci ozbiljno nameravaju da mu predlože mesto čuvara zakona?

Predsednik je to odmah jasno i glasno dokazao:

— Sa tri glasa protiv, većina je odlučila da vam ponudi to mesto, mister Bilok. Ukoliko ste zainteresovani, ponudili bismo vam mesto šerifa u Silverlejkju.

Seveler je gutao pljuvačku.

Predsednik nastavi:

— Mi znamo da ste vi otkuplji-vač zemlje. Sigurno da za taj posao niste loše plaćeni. Ovo je mali grad i mi nismo bogati. Pa ipak, gradski oci su odlučili da vam dadu platu od sedamdeset pet dolara. Šerif Forester je dobijao pedeset.

Seveler podiže ruku i obriše usta.

Nebesa, to su bili odlični izgledi. Naravno, nije ni pomišljao da posao sa zvezdom ozbiljno prihvati. Čak i bez obzira to što je veoma opasno po njega, da se duže vreme zadržava na takvom mestu. Ipak, ono bi mu za izvesno vreme veoma pomoglo u ostvarivanju njegovih ciljeva.

Minuti su prolazili.

Ljudi su ga gledali puni očekivanja. Sigurno bi ga drugačije gledali da su znali, da je čovek koga sada hoće da postave za šerifa, ubica vlasnika saluna Bada Kelija i da je upravo taj čovek smrtno ranio šerifa Forestera.

Kid Seveler je uvek bio veliki pozer. I sada je ozbiljna izgleda skinuo šešir i gledao skromno u pod. Ponašao se kao da duboko i ozbiljno razmišlja o ponudi.

— Dakle? — usudi se predsednik da ga prekine u razmišljanju.

Bandit naglim pokretom zabaci glavu.

— U redu — reče blagim glasom. — razmislio sam. Posao na železnici je vraški nemirna stvar. Već odavno priželjkujem da se negde ustalim. Čini mi se da za posao šerifa imam smisla!

Ljudi su mu čestitali i zahvalili mu na odluci.

Ta odluka je uskoro donela Silverlejkju gorke i crne dane

Kada je Seveler napustio gradsku većnicu, na levoj strani grudi svetlucala mu se zvezda. Ista ona, koja je do tog časa pripadala čoveku, koji se upravo borio sa smrću.

Ajdaho Kid podiže visoko glavu. Neki čudan osećaj ga je ispunjavao. Godinama je ljude sa zvezdom mrzeo kao kugu. Sada je i sam nosio to znamenje zakona. Negde duboko u sebi osećao je pritajeni ponos. Znači, bilo je na ovoj zemlji ljudi koji su ga smatrali vrednim i poverili mu tako važan posao. Sada je imao poziv koji će mu pomoći da uđe u red poznatih i slavnih. Sada je i on zvezdonosac kao što je Vajat Erp, Laki Bilori, Bat Masterson ili Džimi Kent!

Neshvatljiva igra slučaja donela mu je zvezdu!

Veoma brzo je, idući gordo glavnom ulicom, počeo da razmišlja o trojici ljudi koji su protiv njega glasali. Hteo je da sazna koji su to bili.

Zašto ga nisu hteli? Da ga nije neko od njih prepoznao?

Dao je sebi reč da će što pre isčepkati ko su ta trojica.

Još istog popodneva vodio je sa predsednikom opštine razgovor o zemlji Bada Kelija. Sve je teklo kao što je i predvideo. Zemlja je budzašto prodana "železnici". Seveler je malog Džoa Bantama postavio za svog zamenika u poslu za „železnicu“.

— Ja sad više sa tim stvarima nemam ništa — objašnjavao je Kid, predsedniku opštine. — Mister Bantam će javiti o mojoj odluci kada se bude vratio u Topeku.

Nebesa! Razbojnik se i sam čudio koliko ljudi mogu da budu naivni i kako ih je lako izblefirati. Njegova prevara još ni izdaleka nije bila završena. Poslao je Bantama i ostale na Kramerov ranč. Ali baš tu su banditi naišli na prvu ozbiljnu prepreku. Kramer je bio nestao. A prema slovu zakona niko ne može da raspolaže njegovim imanjem, pre nego što od njegovog odlaska proteknu tri godine.

To je bio poraz sa kojim Seveler nije računao. Drugi poraz doživeo je već sledećeg dana. Pre nego što je pao mrak, jedan od trojice koji su glasali protiv njega sam mu se predstavio.

Vrata na šerifskoj kancelariji su se otvorila i na njima se ukaza krupan, sedokosi čovek. Imao je lepo krojeno, ozbiljno lice, svetle oči i sede, guste obrve. Stao je ispred pišaćeg stola novog šerifa i posmatrao ga ispitivački.

Seveler podiže glavu. Pogled mu osta prikovan za lice pridošlice.

— Ko ste vi? — upitao je sumnjičavo.

— Ja sam doktor Kolins, šerife.

— Ah, kod vas leži Forester, zar ne?

— Da.

— Kako mu je?

Stari lekar sleže ramenima.

— Nije dobro.

— Hoće li... mora li da umre?

— Ne znam.

Sevelera protrese strah. Pakao, ako se Forester izvuče, ako ne umre...

— Sedite na trenufak, doktore.

Stari odbi ponudu i zamišljeno prođe prstima kroz gustu kosu.

— Vi znate da je Kramerov ranč spaljen?

— Da.

— I da je kafedžija Bad Keli ubijen?

— Naravno.

— Da je šerif smrtno ranjen?

Seveler ustade naglo.

— Šta vi zapravo hoćete, doktore? — upitao je Kid tiho, iako se u glasu osećala oštrina.

— Šta hoću? Ništa naročito. Hteo sam samo da vas pitam da li to znate.

Lice razbojnika Ajdaho Kida postalo je za nijansu bleđe kada je čuo doktorovu primedbu.

— To je sve delo jednog razbojnika i on još uvek nije otišao.

Tada Seveler načini prvu grešku.

Nagnuo se napred. Stakleno oko pri svetlosti petrolejke izgledalo je zelenkasto.

— Vi ste glasali protiv mene, doktore?

— Da, glasao sam.

Lekar nabra obrve.

— Čovek koji bez reči ubija drugog čoveka, po mom mišljenju nije prikladna ličnost za policijsku zvezdu.

Rekavši to, izišao je napolje. Stari lekar, jasno, nije ni slutio da je sebi navukao na vrat opasnog neprijatelja.

Od toga trenutka misli Ajdahe Kida bile su zaokupljene isključivo Foresterom, koji se borio sa smrću. On nije smeo da preživi. Uopšte nije smeo da dođe svesti. Mora ih zauvek učutkati — i Forestera i starog lekara. Bandit je žurio da što pre otkupi zemlju, da to učini pre nego što se pojave pravi otkuplivači sa železnice.

Nego, ko su bila još ona dvojica koji su glasali protiv njega? Iz svoje šerifske kancelarije odlazio je često krišom do svojih pajtaša u iznajmljene sobe u „Katl” salunu.

To što im je sada gazda šerif, banditi su primili sa krajnjem ravnodušnošću. Navikli su na što-šta sa njegove strane, tako da ih najnovija Ajdahe Kidova uloga nije naročito impresionirala.

Naprotiv. Dva bledolika brata Karper mislila su da, zbog činjenice što im je šef čuvar zakona, mogu da provale u radnju i isprazne kasu.

Vlasnik radnje pobegao je kroz dvorišna vrata, kada je čuo šumove u radnji i odjurio do šerifa.

Seveler je odmah pošao s njim. Prvog dana svog šerifovanja sa užasavanjem je zaključio da će u ovom

poslu biti i takvih stvari, koje ga nisu ni malo oduševljavale. On nije bio uopšte čovek sposoban da otvoreno istupi protiv bandita kao što se to od šerifa očekuje.

Dva brata Karpers izletela su iz radnje čim su vlasnik i šerif došli.

Ted Karper, koji u mraku nije mogao da pozna svog gazdu, počeo odmah da puca. Zrno zakači desnu mišicu Ajdahe Kida, koji se odmah maši revolvera.

Ted Karper je bio na mestu mrtav, a njegov brat Luis je izvukao živu glavu.

Kada je Luis sledećeg jutra ustanovio da je novi, vrlo šerif poslao njegovog brata na onaj svet, u njemu se rodi strašna, nezadrživa mržnja protiv Ajdahe Kida.

Šerif je uspeo da uveče priđe momku i povuče ga u stranu.

— Slušaj me dobro, Luis. Ti vrlo dobro znaš šta je cilj našeg boravka u Silverlejku. Ja sam vam čak sinoć obećao da ćemo pri povlačenju iz grada opljačkati banku. I šta vi činite? Obijate trgovinu. Tvoj brat puca na mene!

— Zašto si uopšte i dolazio u trgovinu — siktao je mladi lupez.

— Zbog toga što je vlasnik radnje došao po mene, prokleti glupače! Zašto ste vi provalili u radnju? Nisam namerno ubio Teda. Nisam ga uopšte ni prepoznao. On je pucao na mene.

— Znam da je morao da umre, jer je hteo da postane nešto kao Džoni Taker.

Šef bande pogodi mladića pesnicom posred lica. Suznih očiju gledao je Li Karper iz mračnog ugla.

Ajdaho Kid zaškruta zubima. Dao je sebi reč da će budno motriti na Luisa.

Nebeša, uopšte ne sme više sebi da navlači neprijatelje na vrat. Primećio je da raspoloženje među njegovim momcima nije baš najbolje.

U rano jutro sledećeg dana hteo je da se obavesti šta je ostalo od Kramerovog imanja. Zbog toga je hteo da odjaši u okolinu grada. Kada je osedlao konja utvrdi da jedna potkovica nije dovoljno čvrsta. Poveo je konja preko ulice do Barimorove kovačnice.

Kovač podiže pogled kada je šerif ušao.

— Bro' jutro.

— Bro' jutro — odgovori Barimor ne baš srdačno.

— Možete li da prekinete svoj posao kovaču? — Seveler je prestao da se obraća svim ljudima, kao da su u njegovoj službi, ali je drzak ton zadržao.

— O? — kovač podiže glavu. — Zar opet negde gori?

Seveler nabra obrve.

— Kako to da shvatim?

— Pa, ako negde gori, samo tada ću napustiti svoj posao i odjuriti da gasim i pomažem. Nije isključeno da opet negde gori.

— Ne pravite glupe šale, Barimor. Ostavite obruč od točka i požurite da mom konju promenite potkovicu.

To je rekao tonom koji kovaču nije odgovarao. Uspravi se i protrljao bradu.

— Slušajte me dobro, Bilok. Ako hoćete nešto od mene, onda morate da promenite ton. Jeste li me razumeli? A sada mi se sklonite sa svetla.

Ponovo je uzeo čekić i počeo da kuca obruč oštro zamahujući.

— Šta ti pada na pamet, pogani čekićaru? Pazi dobro da te ja ne učutkam.

Kovač se, naglo okreće. Čekić mu je još uvek bio u desnoj ruci. Oči su mu sjaktile od gneva.

— Gubi se! Samo brzo!

Sada je Seveler znao ko je drugi čovek koji je protiv njega glasao.

Ponovo je načinio grešku. Način na koji je kovač govorio s njim do te mere ga je razbesneo da je gotovo izgubio razum.

Iste noći prišunjavao se sa kanistrom petroleja kovačevoj kući i nakvasio tečnošću bočne zidove. Onda je sipao oko zida barutni prah. Ponovo je oproban siguran metod, primenjen i na Kramerovom ranču. Za nekoliko trenutaka jasni svetli plameni jezici dizali su se prema noćnom nebu. Sve što je kovač imao izgorelo je do temelja. Palikuća se pobrinuo da svoj prljavi posao obavi temeljno.

Nik Barimor je stajao u rano jutro pred ugljenisanim ostacima svoje kuće. Nikome nije pominjao svoj razgovor sa šerifom. Prvo, nije to imalo nikakvog smisla, a drugo, svi su novog šerifa ne samo respektovali nego ga se i bojali.

Seveler je stajao među ljudima koji su pomagali da se vatra ugasi. I njegove ruke i lice bili su garavi.

Barimor ga je samo jednom pogledao.

Sedokosi lekar mu priđe i potapša ga po ramenu.

— Sada je vreme, zvezdonošče, da postavite nekoliko pomoćnika koji bi noću obilazili ulice.

Doktorovu kuću progutao je plamen već iduće noći. Doktor Kolins je vukao kroz zapaljeni hodnik Forestera, koji je još uvek bio u dubokoj nesvestici. Neko je pucao na starog lekara. Iznenada je pucketanja nadjačao prasak hica.

Strah je vladao gradom. Kako je samo bilo moguće da se palikuća uvek tako neopaženo izvuče?

Šerif Bilok je sa grupom dobrovoljaca do kasno popodne pretraživao okolinu. Ništa. Ni posle paljevine doktorove kuće nije otkriven nikakav trag.

Dok je strah harao gradom, Kid je razmišljao ko bi mogao da bude treći čovek koji je glasao protiv.

Saznao je to istog dana. U kasno popodne otišao je u „Katl” salun. Lokal je bio potpuno prazan. Vin Logan je slagao boce u police. Kada je primetio šerifa, jedva je odgovorio na pozdrav.

— Rđavo raspoloženi? — upita Seveler podozrivo.

— Zar čovek može da bude dobro raspoložen? Lokal je stalno prazan. Svako sedi kod svoje kuće sa revolverom u ruci. Ljudi sada više i ne spavaju, jer čuvaju svoje kuće. Nemaju vremena da svrate na piće.

— Sve će se urediti!

Logan se lagano okrete. Ne skla-

njajući pogled sa šerifovog lica rekao je:

— Da, sve će se opet urediti, šerife. Sigurno. Ali ne znam od kako ste vi ovde, sve...

Seveler ispruži ruku i uhvati kafedžiju snažno za vrat. Onda ga naglo odgurnu od sebe prema šanku.

Bio je zaslepljen besom. Nije mario hoće li neko ući na vrata. Logan je tresnuo potiljkom o oštru ivicu šanka. Lagano je kliznuo niz ravnu površinu i ostao da leži nepomično na podu.

Seveler se saže i podiže Logana. Odmah je video da je kafedžija mrtav. Jak udarac o metalnu ivicu šanka ga je ubio.

Seveler ga pusti i istrča na trem. Ispalio je metak u vazduh. Kovač istrča iz svoje kuće sa puškom u ruci.

— Brzo! Sakupite nekoliko ljudi. Logan je ubijen. Pre pola sata sam video jahača na belom konju kako grabi sporednom ulicom.

Bilo je više nego nepojmljivo da ljudi iz Silverlejka nisu primetili da đavo sedi među njima. To nisu mogli da dokažu ni kovač Barimor ni lekar Kolins.

U noću posle Loganovog ubistva neko je pokušao da preduzme nešto. Neko, od koga bi to bandit najmanje očekivao. Mali, jedanaestogodišnji Tom Barimor, kovačev sin.

Sedeo je u spavaćoj sobi kod suseda, gde se sklonio posle paljevine očeve kuće. Pri svetlosti petrolejke

sedeo je za rasklimatanim stolom i nevešt看, dečjim rukopisom pisao pismo.

Maršalu Dodž Sitija
Vajatu Erpu
Dodž Siti

Mister Erp!

Ja sam mali dečak i stanujem u Silverlejku; gore između Imperijala i Valnut Krika. Moj otac je imao ovde kovačnicu. Ona je spaljena. I kuća doktora Kolinsa takođe. Pre nekoliko dana goreo je Krameroov ranč.

Mister Logan je ubijen. On je bio vlasnik „Katl” saluna. Imali smo još jedan bar. On je pripadao Badu Keliju. I on je mrtav. Niko nije mogao da uhvati ubicu. Naš šerif, mister Forester je teško ranjen i još uvek je bez svesti.

Od pre nekoliko dana je mister Bilok šerif. On se mom ocu ne dopada. Ima jedno stakleno oko i izgleda kao leš. Nosi kolt s leve strane. Njegovi prijatelji stanuju u „Katl” salunu.

Ovo pismo sam vam napisao jer se svi u gradu plaše i jer sam čuo da ste vi veliki maršal. Zar nam ne biste mogli pomoći?

Tom Barimor, Silverlejk.

Poštanska kočija je odnela pismo.

Stari vozač iz Silverlejka je pos-tao do te mere ravnodušan da nije čak ni bacio pogled na adresu, kao što je to ranije činio. Na taj način je pismo, upućeno Vajat Erpu, ne-

primećeno otputovalo iz Silverlejka.

Tri dana kasnije poštanska kočija grabila je glavnom ulicom Dodž Sitija. Vozač je još iz daleka mahnulo visokom, tamnokosom čoveku, koji se upravo uputio u berbernicu.

— Maršale, pismo za vas!

Vajat Erp zastade i uze pismo. Čitao ga je idući prema berbernici. Dva puta ga je pročitao. Onda se okrenuo i pošao natrag u svoju kancelariju.

Šef maršalovih pomoćnika, njegov zamenik Vilijam Masterson, sedeo je osmehnut i žvakao.

— Kada vi ne jedete, Bat? — upita ga maršal.

— Kada spavam — odgovori ovaj spremno.

— Slušajte dobro. Ja sam dobio pismo od jednog... jednog prijatelja iz Silverlejka.

— Gde li je to?

— Gore kod Valnut Krika. Moram vas ostaviti samog na nekoliko dana. Zna-te, uostalom, šta vam valja raditi. Držite ostale čvrsto. Obratite pažnju da Teri ove nedelje savesno obilazi noću glavnu ulicu, i...

Bat Masterson ustade. Bio je visok, širokih pleća, odličan momak. Trljao je rukavom zvezdu na grudima i zabacio glavu.

— U redu, dostojno ću vas zamenjivati, gazda. Kada se vraćate?

— Još ne znam. Što pre mogu.

Masterson klimnu glavom. Zatim priđe ormanu i izvuče Vajatovu vinčesterku 74, ispita je i uze paketić sa mecima. Onda bez reči izađe u dvorište i doviknu Teri Vilonu,

- Hej, dovedi riđana!
- Zar gazda nekud jaše?
- Ne, ići će pešice, idiote!

Deset minuta kasnije projahao je maršal kroz kapiju na dvorištu. Bat Masterson mu mahnu i vrati se u kancelariju.

U ovim ranim časovima u polumračnom „Long Brenč” salunu se deo je jedan jedini gost. Pred njim je stajala poluprazna čaša viskija. On je bio zabavljen špilom karata. Sada, pošto se ni sa kim nije kartao, zabavljao se izvodeći razne trikove. Posmatrao ga je, naslonjen na šank, vlasnik lokala Čalk Beson.

Gost je imao blago preplanulo lice, svetle prodorne oči, pepeljavo plavu kosu i negovane brkove. Lice mu je bilo lepo. Čovek bi pomislio da je verovatno advokat ili sudija.

Kafedžija se smejao.

— Divno, Dok. Trebalo je da prihvatite ponudu Nata Bantlajna i da obidete s cirkusom velike gradove. Vi ste doista pravi mađioničar. Nego, da natočim ja nama po jedan ekstra konjak...

Zastao je u pola reči. Video je kako Dok Holidej iznenada ustaje.

— Šta se desilo, Dok?

Holidej nije skidao pogled s prozora.

— Sklonite za kasnije konjak, Čalk, moram hitno da odem.

Hitrim koracima izašao je napo-lje, prešao ulicu i iščezao u pansionu u kome je stanovao.

Samo nekoliko minuta kasnije pojavio se u dvorištu pansiona sa vinčesterkom u rukama, vodeći svog vranca za uzde.

Proteklo je ukupno deset minuta od kako je maršal izjahao iz grada.

Holidej ga je sledio. Uskoro ga je Vajat primetio. Zaustavio je konja.

— Dobro jutro.

— Dobro jutro!

Holidej izvuče iz levog džepa cigaretu i zapali je. Odbijajući plavičasti dim, rekao je nemarno:

— Danas će biti lep dan!

Na uglovima maršalovih usana zaigra osmeh.

— Kuda ste se uputili, Dok?

Kockar baci šibicu i isceri se.

— Sve zavisi, maršale. Ali ako vi ne znate, ko bi onda znao.

Vajat pogleda preko konjske glave, pa potera riđana. Vranac Doka Holideja je držao korak.

Kada su ostavili grad za sobom i izdaleka ugledali srebrnu traku Arkanzasa, Vajat Erp reče:

— Baš bih voleo da znam kako ste to iščepkali?

— Šta to?

— Da odlazim. Mogao sam, na primer, otići do nekog od obližnjih rančera.

— Ne, to niste mogli. Zbog toga ne vučete sobom tu tešku vinčesterku.

Još jednom je maršal morao da se divi izvanrednoj Holidejevoj oštroumnosti.

Oko podne su zastali da se malo odmore. Vajat je izvukao tronožac iz bisaga, a Holidej skupljao suvarke za vatru. Onda je čovek iz Misurija izvukao iz džepa pismo malog Toma Barimora i pružio ga svom prijatelju.

Prijatelju? Da li mu je doktor Džon H. Holidej bio prijatelj? Sva-

kako, sasvim sigurno, iako o tome nikad ni jedna reč nije među njima izgovorena. Bili su prijatelji i ta veza je bila duboka, prava, veća nego među mnogim ljudima koji su se međusobno nazivali prijateljima. Bilo je to nemo, nenametljivo prijateljstvo, kaljeno i učvršćivano u mnogim zajedničkim borbama.

Holidej prelete pogledom redove i klimnu.

— Dobro! Moramo tamo.

Da je to mali Tom Barimor čuo, skočio bi od radosti. Da je znao da je maršal Vajat Erp već u sedlu i da jaši prema Silverlejk, još uz to u pratnji ne manje slavnog Doka Holideja, njegovoj radosti ne bi bilo kraja.

Ponovo su bili zajedno u sedlu, u akciji, dva prijatelja iz Dodž Sitija. Ponovo su išli zajedno u neizvesnost, da bi pomogli ljudima.

Sigurno nisu ni slutili da će ljudi i posle osamdeset godina govoriti o njima, oduševljavati se njima i o njihovim doživljajima čitati bez daha.

Noć je već bila pala kada su stigli u Silverlejk. Jahali su poprečnom ulicom ka glavnoj. Levo, gore na uglu, ugledali su spaljenu kovačnicu. Neka žena, koja je upravo izlazila iz jedne od susednih kuća, trže se uplašeno kada ih je ugledala.

— Helo, gde stanuje kovač Barimor? — upita Vajat.

Žena zastade.

— Barimor? On stanuje kod nas. Njegova kuća je spaljena. Evo pogledajte. Treba sigurno da radi nešto za vas? Verujem da nije uspeo da spase ni jednu alatku.

— Ne, ja bih hteo da govorim sa Tomom Barimorom.

— Sa Tomom? — upita žena zapanjeno.

Vajat je ostao ozbiljan.

— Da. Recite mu molim vas da je čovek iz Dodž Sitija ovde. Onaj koga je pozvao.

Žena nije shvatila ni reč. Ipak, klimnula je glavom i otrčala u kuću.

Mali Tom je već bio u postelji, dok su kovač i njen muž igrali karte.

— Nik, napolju su dva čoveka. Jedan od njih mi je rekao da kažem Tomu da je došao čovek iz Dodž Sitija koga je pozvao.

Sve troje su se sada zgledali ne razumevajući ništa.

Na to se otvoriše vrata jedne od soba i na njima je stajao, žmirkajući, mali Tom u noćnoj košulji, koja mu je dosegala do peta.

— Šta si rekla, tetka Meri?

— Napolju su dva jahača. Jedan od njih mi je rekao da ti poručim da je on čovek iz Dodža koga si pozvao.

Dečak protrlja lice, a onda pocrvene do korena kose.

— Ne... to ne može biti istina!

— Šta to? — upita ga otac začuđeno.

Dečak skoči bos u sredinu sobe.

— Znate li koga sam pozvao? Vajata Erpa!

— Šta? — uzviknuše sve troje u glas.

— Da! Pre nekoliko dana sam mu uputio pismo.

— Ne! — Kovač zagrlj svog dečaka, steže ga uz sebe, pa onda odjuri napolje.

Dva jahača su stajala pred vratima.

Barimor istrča napolje.

— Mister Erp? — upitao je tiho.

Vajat potvrdi.

— Hodite unutra.

Pošto su prvo smestili konje, Vajat i Dok udoše u kuću.

Bračni par Blek i mali Tom su ih gledali uzbuđeno. Vajat priđe dečaku i pruži mu ruku.

— Helo, Tom!

Mali je gledao zadivljeno visokog čoveka, njegovo preplanulo lice i plave oči.

— Vi ste... doista Vajat Erp?

— Da, a ovo je Dok Holidej — predstavi Erp svog pratioca. Onda pogleda ozbiljno dečaka.

— Nadam se da je ovo što si mi pisao istina...

Džoe Blek, koji je u međuvremenu saznao od Toma sadržinu pisma, reče muklo:

— Istina je, mister Erp. Na žalost, gorka istina!

Pošto su seli, kovač im sve potanko ispriča.

Kada ga je saslušao, Vajat mu posavetova da drži u tajnosti njegovo prisustvo u Silverlejkju.

Tom je obećao da nikome neće govoriti da su maršal Vajat Erp i Dok Holidej u gradu, jer je shvatio da ako žele da nađu ubicu i palikuću, mnogo je bolje da niko na njih ne obraća pažnju i ne sluti ko su.

Vajat je dobio gostinskú sobu a i Dok Holidej se udobno smestio. Srećom, stolar Blek je imao prostoranu kuću.

Vajatov prvi korak sutradan bila je poseta doktoru Kolinsu. On je

svoju ordinaciju posle paljevine smestio u kuću udovice Daglas, koja je stanovala kraj njega.

Vajat pozdravi lekara pa počeo da se raspituje kako je Foresteru.

Doktor Kolins huknu.

— Šta vi znate o Kolinsu? Ko ste vi uopšte? Nikad vas do sada nisam video u gradu.

— Doktore, ja sam iz naročitih razloga došao do vas. Vaša kuća je spaljena.

— Da, tako je. No, uprkos tome, voleo bih da znam ko ste vi?

— To ćete odmah saznati. Ali vas odmah moram zamoliti da mi obećate da ćete moje ime držati u tajnosti. Ja se, naime, zovem Vajat Erp...

Lekar ustuknu korak unazad.

— Vajat Erp?

— Da.

— Grom i pakao? Je li to moguće? Vajat Erp!

— Pst! — utišavao ga je čovek iz Misurija. — Ako budete tako glasni, onda to više neće ostati tajna.

— U pravu ste. Dakle, vi ste Vajat Erp. Hodite, maršale. Sedite, molim vas. Uzmite cigaru. — Lekar je nervozno preturao po fijoci. — Znam da pušite crne cigare, kao i ja. Evo. Svevišnji, ala je to iznenađenje! Koji vas je vetar ovamo naneo?

— Pa, bilo je to pre pismo, nego vetar. Neko odavde mi je pisao. Čeznuo je za mnom.

— Tome bi trebalo dati orden. Ako stanuje ovde, u Silverlejkju, lečiću ga celog života besplatno.

— Doktore, mogao bih da vas uhvatim za reč. To bi onda za vas bila skupa šala. Taj neko ima tek jedanaest godina.

— Kako to da shvatim?

— Objasniću vam kasnije. Nego, kako je šerif?

Lekarevo ozareno lice postade ozbiljno.

— Hodite.

Poveo je čoveka iz Misurija u jednu mračnu prostoriju, koja je vodila u vrt.

Uprkos navučenim zavesama Vajat primeti u postelji čoveka. Imao je mršavo, upalo lice. Oči su mu bile otvorene.

— On je budan?!

Doktor potvrdi.

— On je uvek budan. U ratu ga je jedan šrapnel pogodio u glavu. Od tada ne može više da spava. Sada ga je ubica Bada Kelija ustrelilo. Dobio je pogodak u glavu po drugi put. Zrno mu je dobro zaključilo slepoočnicu. Od tada je bez svesti.

Maršal je posmatrao nesrećnog čoveka sa saučešćem.

— Hoće li isplivati?

Doktor Kolins sleže ramenima.

— To bi svi hteli da znaju. Ali odgovor na to ne može niko da dati.

Vajat je razmišljao.

— Mislim da mi je Dok Holidej jednom pričao da je u Bostonu ili Njujorku pre nekoliko godina pronađeno neko sredstvo. Odmah ću ga pitati, on...

— Da nije on ovde s vama?

— Da!

— Izvanredno! Radovao bih se da ga upoznam. Mnogo sam slušao o njemu.

Četvrt sata kasnije stigao je Holidej, kod lekara. Došao je sam jer nije hteo da ga ovde viđaju mnogo sa maršalom. Možda bi ih tada neko lakše prepoznao.

Kolins ga je srdačno pozdravio i odmah ga poveo u zamračenu sobu u kojoj je šerif ležao.

Kockar je posmatrao samrtnički bledo Foresterovo lice. Dugo i duboko je razmišljao. Još pre nekoliko godina Džon H. Holidej je bio poznati lekar u velikom gradu Bostonu. Svi su mu proricali veliku budućnost.

— Molim vas osvetlite sobu — zamolio je Kolinsa.

Stari lekar pomače teške zastore.

— Kako ga hranite?

— Tečnostima. Mlekom, supama od mesa.

— I ima li kakvih znakova poboljšanja?

— Naprotiv. Od juče više ne prima ni hranu.

Napred u kući su se otvorila vrata.

— To mora da je neki pacijent — izvinio se Kolins i izašao iz sobe.

Holidej je do večeri ostao u sobi bolesnog šerifa. Onda se odšunja preko kod stolara, gde je stanovao.

Samo što je seo za sto sa Vajat Erpom, kada u kuću bukvalno ulete Kolins.

— Šta ste s njim učinili? — pitao je stari lekar uzbuđeno.

— S kim?

— Sa Foresterom! On je zatvorio oči...

Holidej izvuče cigaru iz džepa i stavi je u zube.

— Sreća! Znači da spava.

— Spava? — Kolins ga je gledao ne shvatajući.

— Da, spava, doktore.

— Ali, on uopšte ne može da spava. On, on...

— Pa da nije mrtav?

— Ne, ali...

— Znači, pregledali ste ga. Živ je i drži oči zatvorene. Pa, to je jednostavno: on spava.

Holidej kresnu šibicu i pođe napolje.

Ljudi su zadivljeno gledali za njim.

Kolins se naže prema maršalu.

— Šta vi velite na to, mister Erp?

Čovek iz Misurija sleže ramenima.

— Ne shvatam, kunem vam se. Pojma nemam šta je s njim radio. Uostalom, jedno je važno. Forester spava...

Sledećeg jutra, kada je šerif otvorio oči, ugledao je lice starog lekara.

Kolins ga je gledao netremice.

— Forester! Čujete li me?

Bolesnik potvrdi. Slab osmeh zaigrao mu je na licu.

— Kako ste spavali?

— Spavao?

— Da, spavali ste. Celu noć. I noćas ćete opet spavati. I sutra. Svaku noć.

Džim Forester je bio spasen. Bila je to tajna neobičnog Doka Holideja kako je uspeo da šerifu iz Silverlejka vrati san.

Jednom, kada je Vajat u razgovoru sa kockarom to pomenio, ovaj je gledao u vrhove svojih čizama.

— To je jedna specijalna stvar, maršale...

— Ima li za to neki lek?

Holidej odmahnu glavom.

— Ne, to nema veze sa nekom medicinom, ako to mislite. Naučio sam to od jednog Indijanca.

Strah je još uvek okivao grad.

Vajat Erp i Dok Holidej su probdeli dve noći, obilazili grad, motrili ulice, kuće, šerifovu kancelariju, i, pre svega, gornji sprat „Katl” saluna.

Ujutro trećeg dana banditi i maršal iz Dodž Sitija su se prvi put sreli.

Vajat je išao glavnom ulicom i čuo krike i galamu u dvorištu konjušara.

Tri čoveka su udarala vlasnika konjušnice, koga je maršal prethodnog dana upoznao kod lekara.

Čovek iz Misurija je odmah požurio u dvorište, zgrabio prvog momka i odgurnuo ga u stranu. Drugi je pao pogođen Vajatovom levicom, a treći je ustuknuo i mašio se kolta. Snažnim udarcem noge Erp mu je izbio oružje iz ruke. Onda je i sam potegao svoja dva kolta. Tri bandita su ga ljutito posmatrala.

— Slušajte, momci, mi ovde živimo u jednom miroljubivom malom gradu i lepo se slažemo. Ako vi smatrate da nije tako sami ste krivi.

Čovek kome je Erp izbio nogom oružje, prosikta:

— Mi smo ostavili svoje konje kod ovog nikogovića. Sada traži novac.

Vlasnik konjušnice se pridiže. Lice mu je bilo iskrvavljeno i ranjavo.

Vaiat munjevito okrete revolvere oko kažiorsta i ubaci ih u futrole.

— Već sam vam rekao da smo se svi ovde lepo slagali, momci. Ako imate nešto protiv, samo se javite.

Ben Keri, vlasnik konjušnice, ob-
risa lice i reče:

— Ovi lupeži već odavno drže
konje ovde. Zahtevaju da ih hra-
nim, a nisu do sada dali ni cent.
Kada sam im to pomenuo, pretukli
su me.

Čovek iz Misurija prekrsti ruke
na grudima.

— Stvar je sasvim jednostavna,
mladići. Mister Keri će izvesti ko-
nje iz štale kada mu budete platili.
Za sve dane koje su konji ovde pro-
veli.

— Šta? — Na vratima je stajao
momak riđe kose sa isturenom bra-
dom. Ličio je na irskog moreplov-
ca.

— Šta si rekao varoški uštogljen-
ko? — Pri tom je prezrivo odmerio
Erpovo čisto crno odelo.

Vajat ga pogleda pa upita:

— Pripadaš li i ti ovoj družini,
burazeru?

— Da, momče. Nadam se da te
to raduje.

— Sve zavisi.

Crvenokosi pođe prema štalama.

— Kuda? — preseče ga Vajat.

Bandit se lagano okrete.

— To te se uopšte ne tiče, ali ja
sam strpljiv čovek, druškane. Zbog
toga ću ti reći: idem po svog konja.

— Prvo plati za čuvanje i za hra-
nu.

Lupež stavi svoje krupne pesnice
na bedra.

— Šta to? Jesi li sit života? Reci
mi, ko si ti uopšte? Do sada te ni-
sam video u Silverlejkju.

— To je moj sin — reče Keri
spremno. — Juče se vratio iz Sent
Luisa.

— Iz Sent Luisa? — rugao se lu-
pež. — Vidi, vidi, kakav fini čo-
vek. Šta si tamo radio?

— Nekoliko bandita odveo na ve-
šala — uzvрати Vajat ledeno. — Ja
sam, naime, dželat, ako nemaš ništa
protiv.

Za delić sekunde bandit oseti ne-
prijatnu jezu. Onda zabaci glavu
i pođe prema Erpu. Delilo ih je sa-
mo nekoliko inča.

— Zar uobražavaš da bi mogao
da baciš na kolena Džima Kostera,
uštogljenko? Sediš u pogrešnom
sedlu. Odmah sam i pomislio da si
neka varoška propalica. I ako je
tvoj otac tako ponosan na tebe, drži
zatvorena ta tvoja prljava usta, ina-
če te večeras ni rođena žena neće
poznati!

Stajali su jedan prema drugom i
gledali se u oči. Koster je bio vi-
sok koliko i Vajat, ali nešto krup-
niji.

— Pazi se, Džim! — doviknu je-
dan od trojice poraženih bandita. —
Vraški brzo poteže koltova.

Koster se nasmeja muklo.

— Može biti. To sada vežbaju i
momci u gradovima. Ali od poteza-
nja do pucanja ima još dosta.

Koster je gledao Vajata u oči. Od-
jednom ga podiđe neka jeza i on us-
tuknu korak nazad.

— Šta ti je — upita jedan od
pajtaša.

— Ne znam, iznenada tako...
ovaj mislim da je ovaj nitkov hteo
da me hipnotiše! Hajde, uštogljenko
u nedeljnom odelu, da ti ja poka-
žem.

Podigao je svoje snažne ruke i
počeo da mlatara njima kao da su
krila vetrenjače.

Čovek iz Misurija ga je udario samo jednom kratko — levicom. Udarac nije izgledao opasan, ali mu je dejstvo bilo užasno. Dugonja Koster se previ kao patent-nož i otkotrlja u prašinu.

Na to tri bandita potegoše koltove.

Vajat se okrete i baci na zemlju. Još u padu je izvukao revolver i pucao.

Dva bandita padoše. Trećem se metak zario kraj same čizme. Bio je ispaljen s ulice.

Dok Holidej je stajao na ulici.

— Je li sve jasno, prijatelju?

Vajat se podiže, otrese šešir, pa onda prašinu sa odela. Dva prijatelja su lagano išla preko dvorišta, napunila revolvere i sela na stepenik jedan kraj drugog.

Seveler je čuo pucnjavu. Odmah je došao iz svoje kancelarije sa revolverom u ruci. Pošto je bacio pogled na dvorište, zastao je. Na Erpa i Holideja nije obraćao pažnju. Šta ga se uostalom tiču dva čoveka koji mirno sede na ulici i razgovaraju?

Seveler uđe u dvorište. Njegova tri čoveka su opet bila na nogama. izuzev riđeg Kostera koji je još ležao u prašini.

— Šta se desilo? — pitao je šerif. Pogled mu pade na Kostera. — Šta je s njim?

— On ga je bacio u prašinu.

— Ko to: on?

— Sin ovog prokletog vlasnika konjušnice.

— Sin?

— Da.

— Gde se krije taj momčić?

— Momčić? Hm. To je jedan već prilično izrastao momak, vraški oštih manira.

Konačno je i Koster došao k sebi. Poskočio je zateturao se i glupo zurio u svoje drugove.

— Šta se desilo? Hej — gde je on? Hteo sam da ga...

— On je tebe — reče mu plavokosi bandit podrugljivo.

Seveler odmeri starog Kerija pokroviteljski:

— Gde je on?

— Ko?

— Momak, koji je ovde pucao.

— Bila su trojica, šerife — uzvрати vlasnik konjušnice.

— Trojica? Pa gde su?

— Evo ih! Stoje pred vama.

Seveler steže usne i proskita.

— Šta vam pada na pamet, Keri? Hoću da znam.

U to je Koster opazio Vajata. Ispružio je ruku i zaurlao:

— Tamo preko. Kid! Tamo je on! Onaj crni dugonja koji sedi na stepenici! — Seveler se okrete. Tada mu se prvi put pogled srete sa Vajatovim.

Lagano je pošao prema kapiji.

— Ko je onaj drugi čovek?

— To je njegov prijatelj — reče Keri, koji je išao iza šerifa

Bil Flanagan, jedan od momaka koji su tukli starog Kerija, riđe:

— On je rekao da je dželat u Sent Luisu!

Ajdaho Kid se trže.

— Šta je rekao?

— Da je dželat u Sent Luisu.

— Sigurno. Oni iz Sent Luisa su mogli da nađu dželata samo u jednom ovakvom poganom mestu.

Zatim je izašao na ulicu. Stao je raskoračen na sred ulice i pažljivo posmatrao dvojicu na stepenicama.

— On je sigurno revolveraš! — doviknu Koster.

— Pazi dobro, Kid! — dodade drugi. — Puca kao sam đavo.

Seveler steže zube.

— Da. I u ovako poganim rupčagama ima talenta. Oni, konačno, ne rastu samo na Brodveju. Zar ne, mladiću?

Vajat ga pogleda ravnodušno.

Holidej je premestio cigaru s kraja na kraj usana.

Iznenada Seveler zagrmje:

— Ustajte!

Vazduh je bio nabijen dinamitom. Iza prozora obližnjih kuća stajali su ljudi i zaplašeni gledali napolje.

Čovek iz Misurija protrlja bradu i nasloni se levim laktom na stepenik. Holidej je gledao u nebo.

— Čini mi se da će uskoro pasti kiša, burazeru.

Onda se lagano uspravi, nabi šešir da samog nosa i krete na levu stranu.

— Stoj! — urlao je šerif.

Holidej je išao dalje. Onda se naglo okrete, tačno na vreme da izbegne razbojnikov metak. Dva srebrom okovana kockareva kolta formalno su bljuvala vatru. Banditov revolver je već u širokom luku odleteo u prašinu. Zrna su zviždala oko šerifa.

Holidej se zabavljao. Bacao je jedan po jedan revolver u vis, prihvatao ga drugom rukom i pucao. Bilo je to neviđeno žongliranje.

Kada je ispraznio oba šaržera, iscrpio se.

Banditi su stajali kao okamenjeni. Takvu mađioničarsku veštinu još nikada nisu videli.

Seveler se prvi pribrao. Zaleteo se da uhvati svoj revolver, koji mu je Holidej metkom izbio iz ruke. Kada je ispružio ruku da dohvati oružje ugledao je pred sobom crnu čizmu kako stoji na njegovom koltu.

— Ustanite, šerife!

Podigao se veoma lagano. Video je u protivnikovoj ruci veliki „45” revolver.

U to je Holidej napunio umetničkom veštinom svoje koltove.

Tačno u sekundi kada su Dokovi revolveri bili spremni za akciju, Erp, ne okrećući se prema prijatelju, veštim saltom ubaci svoj revolver u futrolu.

Seveler zamuca:

— Šta... šta to znači?

— Nećete verovati, šerife. Ali mi smo iz cirkusa i na ovaj način privlačimo publiku za večernju predstavu.

— Da, naša kola će stići popodne. Cene su veoma niske. Ima štošta zanimljivog da se vidi. Mi smo tako, jedna vrsta zabavljača u pauzama između tačaka.

Seveler je pogledom ispitivao Holideja.

Holidej baci opušak pa nastavi:

— Ah da, moj prijatelj ima još i uzgredno zanimanje — dželat je.

To je za bandita bila kap da se prelije. Opsovao je kroz zube:

— Slušaj, čoveče, sve mi se čini da sam te negde već video.

— Može biti. Verovatno si se pri likom tog susreta pristojno ponašao, jer bih ti u protivnom ostao u sećanju veoma upečatljivo.

— Baš to! Čini mi se da mi nisi ostao u prijatnom sećanju. Negde sam već video to tvoje glatko lice, oči, brkove. Čak i taj tvoj kitnjasti kaput i lanac za sat. Nebesa!

— Pustimo to, šerife — rugao se Holidej. — Ne razbijaj time svoju ljupku glavu. Sigurno da nije ništa važno.

— Pazite, momci, ja imam prilično smisla za humor. Vas dvojica ste sigurno opasni lupeži. Sada vlada red u gradu. Ako vas još jednom vidim da izvodite gluposti s tim pucaljicama, oduzeću vam ih.

Holidej nabra obrve i napravi grimasu kao tužni, mali pas.

— Šerife, to nam ne možeš prirediti. S čime ćemo onda igrati?

Seveler stavi ruke na bedra.

— Tvoj prijatelj je Kerijev sin? Šta je postao? Opsenar. A ti...

— Ja sam sin doktora Kolinsa... reče Holidej spremno.

— Tako! Šta si ti postao? Ništa bolje! Dosta sad. Konačno, u gradu vlada red i mir. Gubite se, inače mi može još pasti na pamet da vas dovedem u vezu sa poslednjim nemilim događajima u Silverleju.

Maršal Vajat Erp nije uspeo da se savlada:

— Vi mnogo pričate, šerife. Ko ga to hoćete da nasapunete da palikuća trči ovuda ceo dan i šerifu prikazuje svoje streljačke veštine.

Ovo što je Erp rekao nije baš bilo Seveleru prijatno. Holidej je pritekao u pomoć.

— Ali, Džone — doviknuo je kockar Vajatu. — Kako možeš tako nešto glupo da kažeš šerifu? Hajde da malo igramo kod Logana.

— U „Kati” salunu se ne kocka! — reče šerif grubo.

— Zašto ne? — pitao je kockar.

— Vin Logan je ubijen.

— To smo već čuli. Ali njegova udovica vodi i dalje lokal.

— Pa šta? Tamo se ne kocka.

— Aha. Ko je to naložio?

— Ja, šerif!

Holidej klimnu glavom.

— Vi ste vredan čovek. Čuo sam da ovde imate dosta prijatelja. Ali vam to neće pomoći, jer...

— Jer? — procedi Seveler besno.

— Jer će Forester, naš stari šerif, uskoro stati na noge. Znaite, mi ga svi volimo i ne možemo ga tek tako odbaciti.

— Ja sam šerif!

— Da, zamenik šerifa — rugao se Holidej. — Dotle dok Forester ne bude mogao da preuzme svoj posao. To je bar jasno.

Seveler je lagano prilazio Holideju. Ovaj ga je ravnodušno gledao. Bandit stade na dva koraka od kockara.

— Slušaj, čoveče, ti mi izgledaš sasvim prepreden lupež. Tvoja priča je upravo opasna kao advokatova beseda...

— Smejaćeš se, Bilok — prekide ga Holidej. — Ja sam baš i hteo da postanem advokat. Ali je otac bio protiv toga. Tako je to u životu. — Onda reče šaljivo, molećivim glasom: — Mogao bi večeras da načiniš izuzetak.

— Čime? — upita Seveler sumnjičavo.

— Sa zabranom kockanja u „Kati” salunu. Otac mora noćas na Haler ranč. Tamo očekuju prinovu. Majka će spavati i ja bih mogao od-

lično da se domognem nekoliko dolara, razumeš?

U Sevelerovom pogledu, pojavio se iznenada podmukao izraz. Bio je lukav kao lisac, ali ipak ne dovoljno da ne upadne u Holidejevu klopku.

— U redu, ali u dvanaest je kraj.

Holidej ga prijateljski potapša po ramenu, pa se brzo okrete, da šerif ne bi promenio mišljenje.

Da je Džoni Taker bio još živ, Holidejeva igra ne bi tako lako prošla. Ali Ajdaho Kid je bio pre svirep, nego bistar. Njegov plan, koji ga je ovamo doveo, raspršio je u prah i pepeo Kramerov nestanak. Sada se nalazio u vremenskom tesnacu. Morao je da ostane, ako nije hteo da napusti sve. To što je Silverlejk donosio propast vatrom i olovom, nije ga pogađalo. Morao je da nađe Kramera. Pored toga, javio se još jedan ozbiljan problem: Forester je dakle prebrodio krizu. To je bila ozbiljna opasnost. Forester ga je video, iako samo u deliću sekunde. Sada bi ga najverovatnije odmah prepoznao. To mora da spreči.

Dok Holidej i Vajat Erp sedeli su na tremu i gledali za banditom.

Vajat zapali cigaru.

— To ste dobro zakuvali, Dok.

Kockar je gledao za šerifom.

— Ne brinite, on je glup.

— Nadajmo se.

Holidejev plan je bio jasan: objasnio je banditu da se Forester bolje oseća. Onda mu je šapostio da će kuća sledeće noći biti prazna. Na ženu banditi neće obraćati pažnju. Lekar će biti odsutan, a njegov sin će se kockati u „Katl” salunu. Znači, Forester će biti sam.

Holidej se smešio.

— Hoćete li da se kladite da neće da uleti u klopku? Zašto ne? Zbog toga što sam mu mamac suviše otvoreno bacio?

— Ne. On ni u kom slučaju neće uleteti u klopku, jer za sve ima ljuđe. Tu su njegovi pajtaši...

Doktor Kolins je bio saglasan. U sumrak je napustio grad. Vajat, Blek i kovač Barimor čuvali su lekarevu kuću.

Do jedanaest je sve bilo mirno. Onda iznenada neko preskoči živicu pozadi u bašti.

Blek je ležao iza jednog žbuna. Kovač se pritajio kraj stepenica. Ničim se nije odao.

Iza vrata sobe, u kojoj je ležao Forester, bio je maršal Vajat Erp. Video je kako se kroz odškrinuta vrata provlači ruka sa revolverom. Vajat povuče ruku i čovek od sili ne zamaha formalno ulete u sobu. Maršal upali svetlo.

Bio je to Bil Flanagan. Vajat ga prvo onesvesti, zaveza kao paket i zakači mu na grudi cedulju „Pozdrav od šerifa Forestera”, pa ga odvuče pred šerifsku kancelariju.

Dok se sve to dešavalo, vešti kockar Holidej je preko u „Katl” salunu. praznio džepove Sevelerovim ljudima. Kada je primetio da ima posla sa okorelim varalicama, počeo je da izvodi svoje upravo mađioničarske trikove.

Dobijao je tako vešto da se lupežima dizala kosa na glavi. U pola dvanaest su kapitulirali i polupijani se odvukli u postelju.

Dok Holidej je umereno pio. Najzad, kada su se svi lupeži povukli, izašao je na trem. Čuo je uzvik koji je dolazio iz pravca šerifove kancelarije. Lagano je prešao ulicu. Ugledao je šerifa nagnutog nad nekim vezanim čovekom.

— Šta se desilo, šerife?

Seveler podiže glavu i procedi psovku kroz zube.

— Nosi se do đavola...

Holidej ode, smejući se.

Ovaj poraz nije doveo Sevelera na pomisao da se našao u ćorsokaku i da je njegova igra izgubljena.

Doduše, razmišljao je, sve do zore kako da na najbolji mogući način reši svoje probleme, ali mu ništa nije palo na pamet. Konačno se zavukao u jednu slobodnu ćeliju i zaspao. Kada je otvorio oči sunce je već bilo visoko odskočilo. Podigavši pogled video je pred sobom hladno lice Doka Holideja.

Naglo je skočio iz postelje.

— Dobro jutro, šerife. Dobro vam je izgleda u toj ćeliji. Čak bih rekao da vam potpuno odgovara.

Seveler se brecnu.

— Šta hoćete?

— U međuvremenu mi je palo na pamet gde ste me možda ranije već sreli. Možda pre šest godina u Abileni. Tamo sam, naime, sreo čoveka koji je hteo silom u toku jedne noći da se obogati za kartaškim stolom. Ali, ne. To ipak vi niste mogli biti. Taj je imao oba oka.

Seveler se zalete prema Holideju, pokušavajući da ga uhvati za jaku.

Kockar se izmače u stranu.

— Hej, šerife! Kao čuvar zakona nemate baš fine manire.

Seveler je kipteo od besa.

— Pseto, spravniću te sa zemljom. Ti me još ne poznaješ. Ja sam...

Holidej ga je podsticao.

— Da, da, samo reci do kraja, bu-
raseru.

Tada bandit uvide da se suviše zaleteo. Pao mu je na pamet Kramer, čijeg komada zemlje bi trebalo da se dočepa, da bi od železnice mogao da izvuče debele pare. Zar da se sada zamlaćuje sa ovim momkom, koji hoće da ga izbaci iz ravnoteže. Ni u kom slučaju.

— Slušajte, Kolins. Još juče sam vam rekao da imate suviše dug jezik. Ako mi još jednom stanete na put, sa šalom je gotovo.

Holidej se cerio.

— Šteta što nemate smisla za šalu, Bilok. Žalosno.

Rekavši to, okrenuo se i izašao.

Seveler je gledao za njim kroz pro-
ljava okna. Šta li je taj čovek znao? Ono sa Abilenom nije baš bio pucanj u prazno. Doista, u tom gradu je bio pre šest godina. Uхваćen je kada je varao na kartama i bio proteran.

Tako je bilo. Možda je tamo bio u to vreme i ovaj prokleti opsenar. Njegovo lice je Seveleru u svakom slučaju veoma poznato.

No, ubica Kid Seveler nije bio dobar poznavalac ljudi. Terorisao je ceo grad i broj ljudi koji su pali od njegovog metka niko osim njega nije znao. Bio je razbojnik, koji je surovo i bezobzirno sprovodio velike planove, koje nikad nije uspevao da ostvari. Uvek se nešto dešavalo u poslednjem trenutku i ometalo ga. Kada mu se dešavalo da se dočepa neke malo veće sume novaca, zahvaljujući čitavoj bandi lupeža, koja je stajala iza njega, sve bi

to proćerdao za jednu jedinu noć. Bio je razbojnik, skitnica, šef bande, koja nije prezala ni od čega. Dvojica za malo da ga nisu izigrala. No, Horos Kaning je u Ajdahu jednog jutra nađen sa smrskanom lobanjom a Džonija Takeru je ovde u Silverlejk u likvidirao. Dva velika konkurenta su nestala.

Kid Seveler nije podnosio uz sebe spretni i sposobni ljude. Hteo je da bude kralj među ljudima. Po tome nije bilo teško zaključiti koga kova je bila grupa ljudi koju je sada vodio.

Ne, nije baš bio oštrouman Ajdaho Kid. Klopka sa šerifom Foresterom prethodne noći trebalo je da ga upozori. Pa i poslednja Holidjeva poseta bila je jasna opomena. Seveler se ipak osećao jakim. Zvezda na njegovim grudima ga je učinila slepim za svaku opasnost.

Morao je da nađe Kramera. Mora da dobije tapiju na njegovu zemlju, pa tek onda da napusti Silverlejk. Njegovi najžešći protivnici bili su mrtvi. Kolins i Barimor teško oštećeni.

Jedino je Forester predstavljao ozbiljnu prepreku. Jednooki bandit je odlučio da još pre zalaska sunca ukloni tu prepreku.

Dejv Hikok je bio visok momak, snažnih mišica. Nosio je izbledeli šešir, onakav kakav se nosio dole na granici Meksika, velike teksaške mamuze, koje su pri svakom pokretu zveckale i škripale, uzane farme-rici i visoke čizme. Plava kosa padala mu je na čelo, što mu nije baš davalo bistar izgled. On to i nije bio.

Bandit Dejv Hikok se rodio pre dvadeset sedam godina na jugu u

gradu Tularosi, kao sin jednog pe-ona. Dejv je postao štalski momak kao i njegov otac. Ništa više nije ni naučio, osim da rukuje konjima. To jest, i kako se rukuje revolverom.

Sa sedamnaest godina uhvaćen je pri jednom napadu na poštansku kočiju. Proveo je pet godina u zatvoru. Ubrzo posle puštanja na slobodu ponovo je uhapšen u Santa Fe u jednom puškaranju. Uspeo je da pobegne i da u Los Alamosu nađe skrovište kod jednog prijatelja svog oca. Od tada je Hikoku pošlo nizbrdo. Pre tri godine je u Ajdahu naišao na Sevelerovu bandu. Nije baš bio mnogo upotrebljiv član, ali za brze akcije, gde razum nije bio potreban, nezamenjiv.

Zadatak koji je šef bande odredio ovom tupoglavom momku, trebalo je da nekog staje života. Ali za Ajdaho Kida ljudski život i nije imao nikakvu vrednost.

Dejv Hikok je bio vozač kola sa arnjevima koja su vukla sve što je bandi bilo potrebno.

Seveler do sada nije imao nameru da doveze kola u Silverlejk. Međutim, sada nije više mogao da ih drži u preriji. Stalno je morao da šalje ljude da donose iz kola petrolej i druge stvari, jer nije smeo da ih kupuje u gradu.

Naložio je Dejvu da u toku dana dotera kola u grad. Treba da ih smesti u Milerov koral, na ulazu u grad. Niko ga nije poznavao, niti je znao da pripada grupi otkupljivača zemlje.

Hikok je dobio naređenje da ostane kod kola do večeri. Onda će Seveler kao slučajno naići do Milero-ovog korala i s njim razgovarati. Ta-

da će mu izložiti dalji deo plana. Taj deo plana je bio tipičan za Sevelera, razbojnika njegovog kova. Paklen.

Odmah posle zalaska sunca Hikok je pošao iz grada i skrenuo na jug. Kada je stigao do opisanog ambara, položio je barut, sipao petrolej i bacio upaljenu šibicu. Vatra je bukula munjevito.

Hikok se vrati na kola i potera konje. Nije znao put. Teren je postao strm i kamenit, konji su brzo izgubili tle pod nogama i povukli kola i vozača u ambis. Dejv Hikok nije odmah izdahnuo. Polomljenih rebara i smrskana nosa ležao je satima u klancu. Za to vreme na jugu grada požar je harao.

Niko nije primetio kola. Niko nije slutio da su na dnu ambisa. Bandit Hikok je izdahnuo u zoru.

Šef bande je računao s njegovom smrću. Samo što je sve drugačije zamislio. Mislio je da se Dejv živ i zdrav neće izvući iz grada. Ljudi su ga, po Sevelerovoj računici, morali videti, uhvatiti i linčovati kao palikuću! To je Seveler hteo. Da na nekom padne sumnja.

Samo, i ovo je izmaklo. Šef bande je video ljude kako trče prema jugu grada sa kofama, peskom i pokrivačima.

Svi su vičući trčali u tom pravcu. Jer, po pravcu u kome je vetar duvao, nije bilo isključeno da požar zahvati ceo grad. Seveler je brzo dejstvovao. Ušao je otvoreno u kuću u kojoj je lekar stanovao i žurno grabio hodnikom prema sobi u kojoj je Forester bio.

Najednom je ustuknuo. Na krevetu, na kome je trebalo da leži Forester, sedeo je čovek u crnom ode-

lu. Držao je veliku cigaru u zubima, a ruke iza glave.

Seveler je bio tako iznenađen da je uzviknuo.

Vajat Erp ga oštro pogleda.

— Helo, šerife. Šta tražite ovde?

Seveler se neočekivano brzo snasao:

— Doktora. Ja... ja treba da govorim s njim.

— Može biti. — Pokazao je na drugi ugao sobe. — Tamo je doktor Kolins.

Bandit se zakašlja.

— Šta hoćete, Bilok?

— Imam od juče jake bolove u nozi.

— Dakle to vas je i sprečilo da otrčite na mesto požara — rugao se lekar.

Ajdaho Kid se okreće i zalupi vrata s treskom.

Znači, tako stoje stvari. Doktor Kolins, njegov sin i njegov prijatelj ga drže u šahu.

To saznanje ga za trenutak doveđe gotovo do ludila. Hladan znoj rosio mu je čelo. Negde duboko u svesti počelo je da mu se razbistrava i uobličava saznanje da su protivnici koje ovde ima jači nego što je i slutio.

Imao je još jednu jedinu šansu — da dejstvuje brzo i svirepo, kao što je uvek činio.

Nebesa, sada mu je Taker bio i te kako potreban. Ali on je mrtav. On sam ga je ubio kao šušavog psa. A zvezda koja mu je sada krasila grudi, nije ga načinila samo gordim i samosvesnim, nego ga je i zaslepila.

Zastao je na tremu, skinuo šešir i obrisao oznojeno čelo i potiljak. Kada je podigao pogled, trgao se.

Gledao je u par ledenih plavih očiju. Par očiju koje je već poznao. Pripadale su sinu doktora Kolinsa. Sedeo je preko na tremu Kelijevog bara prekrštenih nogu i ruku duboko uvučenih u džepove pantalona. Njegov kitnjasti zeleni kaput krasio je debeo lanac.

Najednom u banditovoj glavi počeo da dobuje. Oči onog čoveka preko već je video. Da, baš u kockarnici u Abileni. Sedeo je dugo za kartaškim stolom sa njim. Oko ponoći je otkrio da vara na kartama i vešto mu izvukao keca, koga je Seveler sklonio u rukav. Kada je Kid skočio sa stolice, a njegovi ljudi hteli da se maše revolvera, ovaj čovek je skočio kao opruga i u sledećem delu sekunde su mu se već našla u rukama dva srebrom okovana kolta, uperena na bandite.

Holidej! Dok Džon H. Holidej. Šapatom je ponovio sebi u bradu to ime. To otkriće ga je pogodilo kao udarac biča. Uz to saznanje došlo je i drugo, mnogo više zastrašujuće.

Čovek koji je sedeo u Foresterovom krevetu nije mogao biti niko drugi nego maršal Erp!

Da, to mora da je on. Prokletstvo, gde su mu bile oči? Veliki revolver na levoj strani, to lice, munjevite, fantastično brze i hladne akcije.

Sada, u ovom trenutku, kada se bandit Seveler oseti izgubljenim i upecanim, sinula mu je još jedna ideja kako da svoj poraz koliko toliko odloži.

Nije učinio ono u šta bi ga oteralo očajanje. Nije izvukao kolt i pucao na Holideja.

Ne. Razbojnik Kid Seveler nije još stigao do kraja svog puta, puta

koji je počeo pre trideset dve godine u malom gradiću Pokale u državi Ajdaho.

Možda je ovo bio najvažniji trenutak u životu bandita. Učinio je nešto što do sada niko ne bi verovao da je u stanju. Dejstvovao je mudro i promišljeno.

Seveler vrati šešir na glavu i lagano pođe na drugu stranu ulice. Zastao je tri koraka ispred Holideja. Ovaj podiže glavu i odmeri šerifa, koji mu upravo reče:

— Kolins, ja sam grub momak. Znam da sam i sa vama postupio grubo, ali vi ćete to zaboraviti. Preko na jugu grada je opet vatra. Video sam jedna velika kola koja su ovuda prošla. Visok, plav momak vozio je četvoropreg. Najednom sam se setio Forestera. Pošao sam do njega. Ali na krevetu je sedeo vaš prijatelj. Onda je verovatno sve u redu.

Holidej nije odgovorio. Stajao je nemarno naslonjen na stub trema izrezbaren na indijanski način i gledao bandita pravo u oči. Bio je to jedan od najtežih trenutaka u životu Kida Sevelera. Ali ga je prebrodio. Maršal ništa ne može da dokaže, srećom ništa. U svakom slučaju, sada nema vremena za gubljenje. Igra se privodi kraju. Stavlja život na kocku. Dok je Kid o tome razmišljao, Holidej je stajao nemarno i gledao ga. Znao je da je šerif bandit, ali ništa nije mogao da dokaže.

Sada se u kući, u kojoj se smestio lekar, nalazi opasan maršal iz Dodž Sitija. Stoji sigurno iza zaves.

Kako li su ova dva čoveka stigla baš ovamo?

Neko mora da ih je zvao!

Do sto đavola, kako to da se nije setio Holidejevog lica ranije? Kako je mogao da ga zaboravi? Taj prokleti kockar ga je jednom gotovo uništio. Sada to ne bi trebalo da mu ponovo dozvoli.

Ko je on, u stvari — da je Ajdaho Kid — to ova dva opasna čoveka sigurno ne znaju. Inače se Vajat Erp ni sekundu ne bi kolebao, nego ga stavio iza brave.

Vajat Erp! Nebesa! Kada se seti tog imena podilaze ga žmarci. Preko u Ajdahu su momci često uveče uz logorsku vatru govorili o velikom maršalu i Doku Holideju. Ljudi su znali sve njegove najuzbudljivije doživljaje i prepričavali ih. I u novinama je pisalo o njegovim delima. A sad baš taj i takav čovek seo mu je za vrat.

No, on će se izmigoljiti. Ako treba, učiniće sve da to uspe!

Za sada još ništa ne mogu da dokažu iako kao vuci motre i nadziru.

Seveler se mučio da sakrije strah pred kockarem.

— Mi moramo da sarađujemo, Kolins. Nema nikakvog smisla da se još i mi, ovde u gradu, neprijateljski odnosimo jedan prema drugome. Ljudi su me sada izabrali za šerifa. U redu, vršiću svoju dužnost. A kada Forester opet bude na nogama, vratiću mu zvezdu. To je valjda jasno. Konačno, bio je jako bolestan, ranjen. Neka svinja, koju ću sigurno naći, pucala je na njega.

— Slušajte, Kolins, Vi i vaš prijatelj Keri ste ljudi kakvi su mi potrebni. Moramo da nađemo ta velika kola. Video sam ih slučajno kako prelaze glavnu ulicu kod korala.

Govorio je kao navijen. Holidej je imao neodoljivu želju da ga oša-

mari, ali ga je maršal upozorio da se ne zaleće i ne bude nepromišljen. Rekao je da ga moraju uhvatiti na delu.

Do sada to nije bilo moguće. Naravno, i dalje će mu postavljati zamke, pa će u jednu ipak upasti.

Seveler se okrete i uputi desno. Očigledno se uputio prema mestu požara.

Kockar je gledao za njim.

Kada je čovek iz Misurija izašao sa starim lekarom iz kuće sunce je već zašlo za horizont, bacajući poslednje crvene zrake na mali grad.

U kasno veče sedeli su maršal, Dok Holidej, Barimor Blek i berberin Vinker u zamračenom Kelijevom baru i posmatrali ulicu.

Berberin primeti:

— Kada bolje razmislim, jasno je kao dan da je taj Bilok lupež. Da li je pri tom i ubica, morali bismo naravno da dokažemo.

— Jasno — uzvratil Holidej.

— Zar ne bi bilo dovoljno, da je on hulja?

— Ne, to nije dovoljno — umeša se maršal. — Šta time hoćete da postignete? Zbog čega je sumnjiv? Jer vam se ne dopada? Ima mnogo ljudi koji mi se ne dopadaju, a koje zbog toga ne mogu ni da zatvorim ni da osumnjičim. Moram da dokažem delo.

— Ali ovde je bilo više mrtvih, maršale.

— Kako mislite da dokažete da je to Bilokovo delo?

— Preko u „Katl“ salunu sedi njegov pajtaš. Banda probisveta i

skitnica. Čovek ne mora da bude baš mnogo oštrouman pa da zaključiti da ti momci...

— Ah — prekide ga Holidej — pa ipak ste uprkoš toj savršenoj oštroumnosti postavili Biloka za šerifa.

— U nevolji — branio se berberin. — Shvatite, Dok, desilo se u očajanju. Bio nam je potreban oštar momak.

— Učinilo vam se da je Bilok baš takav, pravi?

— Da, učinilo nam se. Nego, šta bi se dogodilo da ga jednostavno osumnjičite da je ubica i zatvorite? — pitao je stolar Blek, Vajatov i Holidejev domaćin.

— To ne mogu — objašnjavao je maršal. — Nemam uopšte prava na to, jer ne mogu ništa da dokažem.

— Ali bio je preko i tražio Forestera!

— Jeste. Ali nije imao revolver u ruci kada je otvorio vrata.

Bilo je doista tako. Od kako je maršal došao u Silverlejk, Seveler nije učinio ništa zbog čega bi mogao da ga uhapsi.

— Iznenada svi sumnjate da je on razbojnik — reče Barimor. — Možda i jeste tako. I ja delim vaše mišljenje: Ali zbog čega je još ovde? Šta zapravo hoće? Zbog čega je prihvatio zvezdu? Sam bog zna da mu ona neće doneti bogastvo.

— Možda je ludak — palikuća? — sumnjao je stolar Blek.

— Za to mu šerifska zvezda nije potrebna — zaključio Holidej.

Bandit Kid Seveler je u Silverlejku počinio toliko protivzakonitih

dela, ali ga niko nije video. Ali, kako stoji stvar sa Foresterom? Da je Kid znao da se šerif ničega, ama baš ničega ne seća, bilo bi mu mnogo lakše na duši.

Vajat je satima nastojao da bilo šta sazna od Forestera, ali se bolesnik ničega nije mogao da seti.

— Žao mi je, maršale! Metak me je odmah bacio u prašinu. Znam samo ono što ste mi vi i doktor Kolins ispričali. Ja se, međutim, ničega ne sećam. Potrčao sam preko ulice, i onda sam našao Bada Kelija. Dalje ne znam ništa.

Na tome je i ostalo.

Vajatu Erpu je bilo jasno da može Biloka, ili kako se već taj lupež zove, samo na osnovu potkrepljene optužbe zatvoriti. Najveća opasnost bila je u tome što bandit može u međuvremenu da poćini još neko nedelo. Zbog toga mora da bude stalno na oprezu.

Pošto je napustio Kelijev bar, izašavši na sporedan izlaz, maršal je celu noć jahao obilazeći grad i okolinu.

U praskozorje je Erp našao su-novraćena kola, mrtvog vozača i konje od kojih je samo jedan ostao živ i neozleđen. Vajat oslobodi životinju kajasa i povede je natrag u grad.

U Blekovoju štali je dobro pregledao konja. Bila je to zaprežna životinja, snažnog tela i jakih nogu. Uspeo je da otkrije kod stražnje kopite žig. Dupli krug sa krunom.

Dabl Kros King!

Čovek iz Misurija zviznu kroz zube. Zar je moguće da je konj sa tog

ranča? Vajat je znao Dabl Kros ranč. Ležao je između Mink Krika i Ajdaha. Nije isključeno da je konj tamo ukraden.

Ne časeći ni časa, Erp napisa kratko pismo rančeru Kingu, koga je poznavao.

...Našao sam jednog kulaša u nekom četvoropregu. Nosi žig vašeg imanja. Molim vas odmah me obavestite da li vam je takav konj nestao i kada.

Ako su sunovraćena kola na neki način bila povezana sa sumnjivim Bilokom, u tom slučaju je maršal tragao u pogrešnom pravcu.

Pošto se obratio rančeru Kingu, odmah zatim poslao je još četiri telegrama šerifima sa kojima je bio u Kanzasu prijatelj. Tako je postupio u prvom redu zbog toga što je Dok Holidej pretpostavljao da je bandita video u Abileni. Istragu je usmerio na severoistočni Kansas. Jedno je sigurno da mu pravo ime nije Bilok, niti se tako zvao u vreme kada Holidej pretpostavlja da ga je video.

Sada se u sve upleo još i konj sa žigom ranča, koji se nalazi šest stotina milja daleko na severozapadu. Trebalo je utvrditi da li je Bilok bio na neki način povezan s tim. Ako jeste, onda je bio u Ajdahu, ili je čak poticao otuda. Da bude siguran, poslao je naknadno još jedan telegram i na tu stranu, u Ajdaho Fals. Šerifu je u kratkim crtala opisao Biloka i zamolio ga da mu odgovori da li mu je takav čovek poznat.

Čovek iz Misurija nije ni slutio da će telegram koji je stigao u Ajdaho delovati kao grom. Nažalost, maršal Kenet nije bio u kancelariji, a nje-

gov zamenik se nije usudio da otvori dok se maršal ne vrati.

U međuvremenu izgubljeno je dragoceno vreme.

Maršal Vajat Erp nije ništa prepuštio slučaju. Učinio je sve da pohvata konce jednookom banditu. Izgleda, međutim, da nije imao sreće. Ona se za neko vreme preselila kod razbojnika. Sevelerovi sati još nisu bili izbrojani. U trenutku kada je spoznao da su Erp i Holidej u gradu i da je time njegova igra izgubljena, nije polagao oružje. Naprotiv, krivonogi gonič Lester Benan mu je čak pomogao da ga čvršće drži u ruci.

Benan je bio ograničen čovek, žučkastog, mršavog lica. Bio je podmukao i imao dosta stvari na savesti. Izgleda da je tog popodneva, dok je jahao prema farmi Džoa Kona, osetio da ga sopstvena nečista savest tišti.

Farmer Kon je bio krupan čovek, herkulski snažnog tela i veoma tamne puti. Otac mu je bio Englez, koji se oženio lepom, mladom Indijankom. Džoe je došao na svet onda kada je u Silverlejku bilo svega sedam kuća. Obrađivao je svoje imanje sam. Čak i da je hteo da najmi nekog radnika, niko to ne bi prihvatio. Smatrali su da je poniženje raditi kod jednog „crvenokošca”.

Džoe Kon je bio povučen, ćutljiv čovek, posvećen isključivo radu. Imao je snagu medveda, i toplo, gotovo dečije srce.

Krivonogi kauboj Lester Benon se upravo vraćao iz grada, gde je za

svog gazdu, Nata Voghama naručio sedam bala bodljikave žice.

Benan je bio prljav tip. Poticao je iz Abilene i od četrdeset sedam godina, koliko je imao, devetnaest je proveo iza tamničkih zidova. Pa ipak, uvek je uspevao da nađe posao. Nije mogao da se odrekne krađe. Ona mu je prosto bila u krvi. Čak je i poluindijanca Kona nekoliko puta pokrao. Bio je čest posetilac Konove kuće i koralala, naravno kad farmera tamo nije bilo.

Tek pre mesec dana Kon je uspeo da ga uhvati. Izvukao je dobre batine. Baš to, te batine, kauboj Benan nije mogao da oprostí „prokletom crvenokošću”.

Ono što je sada video Benan, nateralo ga je da zine od čuda.

Preko, iza farmerske kuće stajao je jedan čovek, i cepao drva. Taj čovek nije bio melez Kon. Bio je znatno niži od njega. Benan ga je uprkos velikom rastojanju odmah prepoznao. Bio je to Ed Kramer, iščezli vlasnik Kramer ranča. Lupež je skočio s konja i sakrio ga u jedan žbun.

Nebesa! Šta sad to treba da znači? Zar je Kramer sve vreme bio ovde kod Indijanca? Zar se baš kod njega sakrio?

Benan je odlučio da to utvrdi. Ni je žalio vreme. Satima je čučao pri-tajen u visokoj travi i posmatrao. Kramer nije pokazivao nameru da bilo kuda krene.

Kada se farmer vratio sa polja, zajedno su sakupljali iscepana drva, a onda ušli u kuću.

Krivotvori lopov zviznu kroz zube, napusti skrovište i baci se u sedlo. U galopu je grabio natrag u

grad. Podmukli čovek smislio je pakleni plan.

Ugled i uvaženje su mu bili potrebni. U gradu se znalo da je bio robijaš. Sada je još morao da strepi da će i onaj „prljavi Indijanac” pričati o tome da ga je uhvatio u krađi. Onda bi mu se moglo dogoditi da ga izvedu pred sudiju. To ni pod kojim uslovima nije smeo da dozvoli. Sada će učiniti šerifu ogromnu uslugu. Znao je, naime, sve o Biloku. Da je bio otkupljivač zemlje za železnicu i da svuda traži Kramera.

Kakvo će lice sada šerif napraviti, kada mu baš on, prezreni gonič krava, Benan bude rekao gde se nestali čovek nalazi.

Nije jahao glavnom ulicom. Za to mu je nedostajala hrabrost. Mogao ga je neko videti kako ulazi u šerifovu kancelariju. A to u ovom trenutku nije bilo baš probitačno. Primetio je, dok je kupovao žicu, da raspoloženje prema novom šerifu nije baš najbolje. Zbog toga je jahao sporednom ulicom do dvorišta šerifske kancelarije, uveo konja pod nastrešicu i počeo da se šunja uz zgradu. Jedna snažna ruka ga je šćepala za ramena i povukla unazad, tako da je pao. Iznad njega je stajao šerif i držao revolver u ruci.

— Šta tražiš ovde?

— Hteo sam do vas, šerife! — mucao je gonič.

— O! Vrata za tebe su napred. Zašto dolaziš kroz dvorište?

— Nisam hteo da me neko vidi.

— Mogu da mislim!

Benan je primetio da kraj Biloka stoje velike kožne bisage, a ispred štale šerifov osedlan konj. Znači,

čuvar zakona se spremio da nekuda odjaše. Kuda li je naumio sa tolikim bisagama? Da nije možda imao namjeru da u suton napusti za uvek grad?

Benan je još ležao na zemlji i posmatrao Sevelerovo lice. Ovaj zamahnu čizmom i munu kauboj u slabinu.

— Šta si tražio ovde? Napred, otvaraj kartel!

Krivotonji gonič se, stenjući podiže.

— Znam gde je Ed Kramer!

Seveler ga zapanjeno pogleda, a onda naglo povuče za kaput prema sebi.

— Šta si rekao? — siktio je bandit.

— Da, verujte, video sam ga.

— I zbog toga dolaziš na sporedni ulaz?

— Znao sam da su ljudi na Kramerovoj strani. Mene baš ne mare mnogo. Mislio sam da će za vas ta vest biti korisna.

— I gde je on?

— Na farmi Džoa Kona.

— Gde?

— Na indijančevoj farmi.

— Šta to trabunjaš?

— Kon je melez. On ima van grada, na severu, malu farmu.

— I tamo se sklonio Kramer?

— Da, ja sam ga video. Dva sata sam ga posmatrao krišom. Siguran sam da živi kod tog Indijanca.

Veče je već bilo osvojilo. Seveler se vinu na konja i odjuri. Našao je malu farmu na nekih šest milja se-

verno od Silverlejka. Zauzvatio je konja na izvesnom rastojanju i vezao ga za drvo.

Prilazio je kući kao Sijuks, duboko nagnut, koristeći svaki zaklon. Poslednjih nekoliko jardi do kuće prešao je čak puzeći. Kada je stigao do zida ispravio se munjevito i oprezno provirio kroz prozor.

Unutra za stolom je sedeo krupan, mišičav čovek i kušao čorbu iz zemljane zdele.

Seveler podiže svoj kolt i naglim udarcem smrskao okno.

Džoe Kon lagano okrete glavu.

Kada je Benan okončao svoje motrenje i ustanovio da je Kramer izabrao Indijančevu kuću za skrovište i odjahao žurno prema gradu, Kon je ustao, obišao šupu i odjednom podigao pogled prema obližnjem žbunu. Benan nije odmakao ni punu milju, kada je Kon otkrio mesto gde je kauboj ležao, pritajen.

Žurno se vratio u kuću. Zatekao je Kramera, odsutno zagledanog u jednu tačku. Tako je bilo sa nesrećnim rančerom već danima.

Kon ga gurnu blago i reče:

— Moraćete da idete, mister Kramer.

Rančer podiže pogled i odmeri svog domaćina podozrivo:

— Šta vam je sad?

— Neko je bio ovde, mister. Da, čak znam i ko. Jedan od Voghamovih kauboj. Jedan mali, prljavi lurenj, koji me je više puta pokrao. Nedavno sam ga uhvatio i pretukao. Ležao je preko u žbunju i sigurno

vas je video. U svakom slučaju odjahao je prema gradu.

— U grad?! Kod onog zlikovca?

— Morate da odete odavde, mister — ponovi Kon.

— Ali, kuda ćete?

— Hajdete. Pokazaću vam jedno skrovište. Ostanite tamo dok ne budem došao po vas.

Džoe Kon je odveo svog gosta samo dve milje od farme u jednu špilju, u kojoj ga niko sigurno neće ni tražiti, ni naći.

Kon je već bio više od pola sata u kući, posle povratka iz špilje, kada je napolju čuo šum koraka. Nije se pomerio, da ne bi izazvao sumnju. Kada se okno razbilo, laganog je okrenuo glavu.

— Kon! — siktalo je Seveler. — Gde je on?

Farmer pogleda u zavesu koja se lelujala pri večernjem povetarcu. Nije mogao da vidi čoveka.

— Šta hoćete?

— Gde je on? — Sevelerov ton postao je preteći.

— Ne razumem šta hoćete — odgovori farmer mirno.

Na to bandit isturi revolver i opali. Zrno pogodi Kona u mišicu. Uprkos oštrom bolu, farmer ostade miran.

— Vi mora da ste ludi — samo je to rekao. Onda otrže komad košulje i zaveza ranu.

— Sasuću ti ceo magacin u telo, ako ne propevaš.

— Već sam vam rekao, mora biti da ste ludi.

— Slušaj me dobro, crvenokošče! Ako mi odmah ne budeš rekao gde je Ed Kramer, poslaću te u pakao!

Melez se samo oporo nasmeja.

Seveleru se učinilo da iza sebe čuje šum. Povukao je obarač i poskočio u stranu.

Metak je zakačio farmerovo čelo i oborio ga sa stolice.

Seveler samo letimice pogleda krvavu ranu na Konovom čelu, pa pobeže glavom bez obzira.

Kada je stigao do mesta gde mu je bio konj, zaustavio se, teško dišući.

Taj crvenokožac je bio tvrd kao i svi Indijanci, uostalom. Sigurno je znao nešto o Kramerovom boravištu. Nebesa! Seveler besno udari čizmom o tle. Šta sad? Prokleti Indijanac leži mrtav, a on ne zna gde je Kramer.

Šerifa je spopao bes. Hteo je da ga iskali na doušniku Benanu. Možda ga je taj lupež obmanuo? Možda ga je čak i Vajat Erp poslao kod njega?

Seveler obrisa oznojeno čelo. Zar je sad uleteo u klopku? Ne, mora što pre da se vrati u grad. Možda će uspeti još da nađe kaubojja.

U jednom skoku našao se u sedlu i divljački zario mamuze životinji u slabine.

Lester Benan je upravo hteo da izađe iz dvorišta šerifske kancelarije kad ugleda siluetu nekog čoveka pred sobom.

— Čekajte!

Benan opsova kroz zube i maši se za kolt. Trgao ga je oštar, metalni zvuk. Čovek koji se stvorio pred njim držao je uperen i otkočen revolver u ruci.

— Sjašite!

Kauboj kliznu iz sedla. Vajat ga gurnu natrag u dvorište.

— Gde je Bilok?

— Ne znam. Odjahao je pre nekoliko minuta.

— Kuda?

Gonič je strahovao od šerifove osvete, ali s druge strane ovaj čovek ga nije ni udario nogom ni vukao grubo. Zbog toga je brzo odlučio da se izvuče na drugi način.

— U redu, reći ću vam. Ja vas, naime, poznajem. Abe Vestup mi je pokazao danas vas i vašeg prijatelja. Vas dvojica ste lepo udesili Biloka i njegove prijatelje u konjušarevom dvorištu.

— Gde je šerif?

— Ja sam video Eda Kramera. Da.

— Šta ste rekli?

— Da sam ga video. Dole na jugu u blizini Dafles ranča.

— I to ste ispričali šerifu?

— Da.

— Zbog čega?

Sada je gonič prvi put počeo da govori istinu.

— Jer sam konačno hteo da imponujem jednom šerifu. Godinama sam sedeo u zatvoru. To svi ovde znaju...

— I zbog toga ste postali izdajnik. Šta vam se Kramer zamerio?

— Ništa. Ali, šerif traga za njim.

— Da. Ali, znate li zašto?

— Naravno. Hoće od njega da ot-kupi zemlju.

— Možda ne samo to...

Benan je stajao neodlučno.

— Mogu li sada da odjašim?

— Da, ali još jedno, kauboj. Ako si mi nešto slagao ja ću te strpati iza brave.

Benan ustuknu.

— Hoćete da me zatvorite?

Vajat izvuče maršalsku zvezdu iz džepa i stavi je goniču pod nos.

— Govori li ti ovo nešto, prijatelju?

— Nebesa. Vi ste državni maršal.

— Kuda je Bilok odjahao?

Lester Benan oseti kako mu kolena klecaju. Državni maršal! Samo mu je to još nedostajalo! Ovaj čovek neće oklevati da ga strpa u buvaru, ako otkrije da je obmanut.

Okrenuo je glavu u pravcu severa.

— Nekoliko milja od grada nalazi se farma Džoa Kona. Tamo sam danas po podne video Kramera. Poslovao je u Konovom dvorištu.

— Misli na čeliju, kauboj! — Vajat je na prvi pogled ocenio kakve je vrste ljudi Benan. I nije pogrešio. Goli zatvorski zidovi i hladne gvozdene rešetke bilo je ono što je lupež mrzeo iznad svega kao ku-gu!

Jedva je zadržao psovku.

— Godinama sam sedeo u Abileni! Zbog sitnih krađa. Neću više, maršale, sigurno neću više iza rešetaka.

— Uzjaši — naredi mu, čovek iz Misurija. Nesigurnim koracima Benan priđe konju. Maršalov konj je bio u uličici. Uskoro su obojica, maršal i mali lupež Benan, grabili u pravcu severa. Išli su četvrt milje južnije neko Bilok. Vajat naredi kauboju da sačeka kod konja, neda-leko od dvorišta farme.

Pikrao se kući i kroz prozor ugledao čoveka na podu. Zatim se oprezno osvrnuo oko sebe.

Nigde nikog. Sve je bilo tiho.

Vajat stupi u kuću. Saže se nad Konom i odmah zaključio da mu je

jedan metak prostrelio ruku, a drugi okrznuo čelo. Uspeo je da ga brzo povрати. Odmah se raspitivao o strelcu.

— Nisam ga video, mister.

— Gde je Kramer?

— Ne znam. Onaj bandit što je pucao na mene isto je pitao! — promrsio je i pogledao svoju ranjenu ruku.

Erp ponovo izvuče iz džepa svoju maršalsku zvezdu. Kon je sumnjičavo posmatrao.

— Došlo je vreme da veoma čudni ljudi nose zvezdu...

— Zovem se Erp, mister Kon. Pozvan sam u Silverlejk.

— Erp? Da niste maršal iz Dodž Sitija?

— Da.

Farmer mu pruži svoju krupnu šaku.

— U redu je. Odmah ću vas odvesti kod Kamera.

— Sačekajte. Morate prvo da se pobrinete o svojoj rani. Zrno je još unutra. Ostanite ovde, a ja ću vam poslati čoveka koji će vam izvaditi metak.

— Kramer je u jednoj špilji u kamenolomu. Nije daleko odavde.

— Tamo je za sada siguran. Ja moram natrag u grad. Mene interesuje čovek koji je bio kod vas trenutno mnogo više nego Kramer.

— Hoćete li mi doista poslati čoveka, koji će umeti da mi operiše ruku? — pitao je Kon s nevericom.

— Obećao sam vam. Taj čovek je nekada bio zubni lekar, i dobro se razume u te stvari.

— Zubni lekar? Da ne mislite možda na Doka Holideja?

— Zar ga poznajete?

Farmer se nasmeja.

— Ne, ali tamo gde je Vajat Erp, Holidej ne može biti daleko...

Benan je čučao na zemlji kraj svog konja. Držao je uzde u ruci. Oko njega je bio pašnjak, utonuo u tamu.

Odjednom ga je spopao paničan strah. Pustio je maršalovog konja i vinuo se u sedlo. Morao je što pre odatle!

Seveler je uskoro čuo topot kopita nedaleko od sebe. Odmah je još žešće poterao konja u pravcu odakle je topot dolazio. Sada je i Benan osetio da mu je neko za petama. Mamuzao je divlje konja pod sobom. No ubrzo je morao pri oskudnoj svetlosti zvezda da primeti jahača za sobom. Seveler je imao boljeg konja. Rastonjanje između gonioča i progonjenog se sve više smanjivalo.

Zbog čega ga je gonio? Pretpostavljao je da je jahač koji pred njim uzmiče Ed Kramer. Zbog toga nije ni pucao, kada je primetio da begunac naglo skreće prema severu.

Izenada Sevelerov konj se saplete, tako da je banditi preleteo životinji preko glave i ležao neko vreme na zemlji bez svesti.

U to vreme Benan je bežao kao da ga đavoli gone. Najverovatnije je Sevelerov pad s konja spasao kauboju život. Nije isključeno da bi ga razbojnik od gneva ubio da ga je poznao.

Vajat Erp lagano zviznu i njegov verni riđan dotrča. Grabio je najkraćim putem prema gradu. Pošto mu je šerifovo iskrađanje na zadnja vrata još odmah bilo sumnjivo, pre nego što mu je Benan priznao, skovao je izvestan plan. Gonio je konja ulicom koja je bila paralelna s glavnom. Skočio je iz sedla iza gradske većnice i uveo konja u dvorište. Onda je ponovo zatvorio kapiju za sobom. Brzo su uvukao u senku jedne obližnje kuće. Čekao je strpljivo. Prošlo je deset minuta. Ništa. Sledećih pet. Onda je čuo korake jednog jedinog čoveka. Vajat se čvrsto priljubio uza zid. Čovek je prilazio sve bliže. Iznenada, kada se nalazio na rastojanju od nekih osam jardi, čovek se u tri skoka bacio iza stuba trema. Maršal ga je poznao po gipkim skokovima.

— Helo, Dok! — pozvao je.

Čovek iza stuba se naže.

— Vajat?

— Da.

— Baš sam pomislio da se neko krije iza tog mračnog ugla.

Holidej priđe bliže.

— Imate indijanski njuh, Holidej — reče Erp smejući se.

— To me ne bi spasilo. Vi ste me iz svog skloništa mogli pre sklanjanja iza stuba da smaknete kao od šale.

— Nije tačno. Suviše je mračno da bi čovek mogao dobro da nišani.

Holidej se i sam nasmejao.

— Nego, gde ste vi to bili? Već dva puta sam prokrstario gradom. Palo mi je u oči da je kapija na dvorištu šerifske kancelarije malo odškrinuta.

— Tako je. Napravili smo mali izlet u preriju.

— Ko to: mi?

— Bilok i ja.

— Zar zajedno?

— Na žalost, ne. Svako za svoj groš. — Onda mu Erp ispriča sve šta se dogodilo. Holidej je pažljivo slušao.

— Nebesa, taj lupež mora da je sklopio savez sa đavolom. Uopšte ga nisam smatrao tako lukavim.

— On to i nije. Samo, mi smo do sada imali lošu sreću.

Kockar je hteo da zapali cigaru kada ga maršal opomenu.

— Ne.

Osluškiivali su napregnuto u noć. Holidej podiže glavu da bi bolje čuo. Iz daljine je dopirao potmuli topot kopita.

— Nebesa, evo dolazi neko. Ala grabi...

Potrajalo je prilično dugo dok je jahač stigao.

Kada se ovaj nalazio samo nekoliko koraka od kapije na dvorištu šerifske kancelarije, Vajat iziđe iz zaklona. Pri svetlosti zvezda mogao je da primeti da se jahač maše za oružje.

— Ostavite revolver, Bilok!

— Erp! — kliknu jahač. Video je kako su maršalovi zubi bljesnuli. Nije bio ni zbunjen ni iznenađen, čudio se bandit.

— Raduje me što me poznajete, Bilok.

Bandit je od gneva hteo sam sebe da ošamari.

— Ja sam stari lisac, maršale. Meni baš ne može svako da baca prašinu u oči. Odmah sam poznao i vas i Doka Holideja.

— Zašto nam to niste odmah rekli? — upita Vajat brzo.

— Hm — izvlačio se bandit — mislio sam da sigurno imate neki jak razlog što prećutkujete svoja imena.

— Da, vi ste čak dobro zaključili i dobro postupili.

Bilok se cerio.

— Jeste li ovde mene čekali?

— Ne, nikako. Posmatram lepi Silverlejk pod zvezdanim sjajem.

— I šta kažete, kakav je? — upita šerif oprezno.

— Veoma zanimljiv.

Seveler se nasmeja, oštro i — lažno.

Dok se smejao neodoljivo mu se nametala jedna luda misao. Kako bi bilo da sada klizne iz sedla i dok klizi potegne revolver.

Iza konjskog vrata može da opali nekoliko hitaca. U njemu su se borile oprečne misli. Ideju o prepadu zamenile su na čas opet misli o velikoj opasnosti kojoj se izlaže pred ovim hladnim, brzim čovekom. Onda opet pomisao: da Vajata Erpa nema za petama, mogao bi da odahne. Da li bi baš mogao? Zar nije tu još i taj prokleti Dok Holidej? Zar i on nije isto toliko opasan, koliko i Erp. Sigurno je da će mu kockar biti za petama sve do samog pakla. Dok su se ove misli munjevito smenjivale u razbojnikovoj glavi, noćnu tišinu prekide oštro naređenje.

— Sjašite Bilok. Sa moje strane. Lupež škripnu zubima.

— Šta hoćete od mene, Erp?

— Treba da govorim s vama.

— Pa i možete. Ali sada sam umoran. Dođite sutra rano.

Vajat se složi.

— Kako hoćete, Bilok. — Okrenuo se i pošao zveckajući mamuzama.

Bandit je osluškivao za njim, otvorio kapiju nečujno i ostao u dvorištu.

Tri minuta kasnije otvorio je oprezno kapiju u nameri da ponovo iziđe.

— No, Bilok? Zar u još jednu šetnju po mesečini? — čulo se s druge strane ulice.

Seveler opsova i tresnu kapiju.

Znači taj prokleti kockar je sve vreme bio tu pritajen. „Nebesa!“ sinu mu kroz glavu. Da je pucao na maršala, skupo bi ga stajalo.

Seveler uđe u kuću. Pola sata kasnije prešao je ulicu i ušao u „Katl“ salun. Pošto je bacio pogled na svoje ljude razvukao je kiselo usta.

— Neka đavo nosi ove magarce — siktao je sebi u bradu.

Momci su sedeli, opijali se i pevali.

— Tišina! — zagrmje Seveler.

Banditi smušeno pogledaše prema vratima. Od kako su oni bili tu, ni jedan stanovnik Silverlejka nije kročio nogom u ovaj salun.

Kid ih nije obavestio ni o čemu. Šta se uostalom, ove horde tiče. Šta je Vajat Erp u gradu? Šta bi oni tu mogli da izmene? Ništa, baš ništa. Naprotiv, Kid je bio uveren da je mnogo bolje da momci to ne znaju.

Sada, videći ih ovako bezbrižne, raspevane i pijane imao je neodoljivu želju da im saopšti novost i vidi reakciju. Strah, trežnjenje, paniku! No, znao je da bi time sebi učinio medveđu uslugu. Panika bi mu poremetila planove. Bio je svestan činjenice da njegovi momci nisu heroji. Za mnoge od njih bi već

vest o maršalu bila dovoljna da se razbeže na sve strane.

— Šljam! — siktao je kroz zube.
— Pogani šljam! Sa njima ne mogu ništa da učinim...

Okrenuo se naglo i ljutito vratio u svoju kancelariju. Kada je zatvorio vrata za sobom, naglo se ukočio. U polutami primetio je par dobro izglačanih čizama.

Ruka mu kliznu prema opasaču.

— Ostavite svoj kolt na miru, Bilok — začuo se podrugljiv Holidejev glas.

Seveler je gutao pljuvačku. Nije mogao da se povрати od straha. Ova prokleta kockarska ajkula baš na čudan način priređuje iznenađenja.

— Šta hoćete?

— Mislio sam da bismo možda mogli da odigramo jednu partiju.

— Ja se ne kartam!

— O! A od kada, molim?

— Nikada se nisam kartao.

Holidej nabra obrve.

— Kako onda nazivate ono što se desilo pre nekoliko godina u Abileni?

Seveler ljutito zabaci glavu.

— Slušajte me, Dok. Ja sa vama nemam ništa. Ja se ne interesujem za vašu prošlost...

— To me, iskreno rečeno, ne bi nimalo uznemiravalo, Bilok.

Kako je mrzeo ovaj ironični, podsmešljiv ton! Najradije bi ovom Holideju sasuo ceo šaržer u telo.

— Holidej, građani ovog grada su me izabrali za šerifa. Zahtevam...

Kockar je stajao u mračnom uglu. Seveleru se činilo da vidi kako mu svetle oči sevaju.

— Šta zahtevate, Bilok?

Banditu se jezik vezao. Graške znoja rosile su mu čelo.

— Ostavite me na miru, Holidej? Ništa vam nisam učinio. Šta hoćete od mene? Šta maršal traži ovde? Danima kruži oko mene kao vuk, To sam odavno primetio.

— To nikada ne bih pomislio za vas.

Bandit je izgubio kontrolu i počeo da viče.

— Treba da me ostavite na miru! Razumete li! Ja sa vama nemam ništa. Neka maršal ode u Dodž, ili bilo kuda. Svuda ima bandita.

— To ste dobro primetili — prekide ga Holidej suvo.

Seveler sede na stolicu.

— Znam tačno šta on hoće. Da me otera, da me uništi. Neki podmukli tip ga je pozvao. Neko kopile koje hoće da se dočepa mog položaja.

— Ne pravite budalu od sebe, Bilok.

Kako je samo naglasio to ime. Seveleru se koža ježila. Očna duplja, gde je bilo stakleno oko, užasno ga je bolela. Bili su to nervi. Često se noću trzao iz sna i skakao u postelji, jer je u snu video pred sobom rančera, čijeg sina je ubio kako se ustremkuje na njega sa užarenim komadom drveta i kako mu ga bacila u lice. Šta vredi što je posle imanje tog čoveka zapadno od Ajdahio Falsa pretvorio u zgarište. Oko je zauvek izgubio.

Preko, u salunu, sedeli su njegovi ljudi pijani. Nisu se ni o čemu brinuli. Njihov gazda im je obećao lepu gomilu novaca i oni su se na to oslonili. To što je on prikao zvezdu na grudi, činilo ih je još bezbrižnijim.

Holidej se uputi prema vratima.

— U redu, ako više nećete da se kockate... šteta.

Zalupio je vrata za sobom.

Ajdaho Kid poskoči kao da ga je guja ujela. Potrčao je prema prozoru i video vitku kockarevu priliku kako elastičnim, lakim koracima prelazi na drugu stranu ulice.

— Potpuno je besmisleno — rekao je samom sebi. — Neću moći da istrajem. Da se nosim sa njima. Suviše su jaki, suviše opasni, brzi, lukavi. Neću uspeti ni noću da se izvučem i iziđem iz kancelarije. Sasvim jasno su mi stavili do znanja da sam stalno pod prismotrom.

Holidej je u dvorištu našao osedlanog, spremljenog konja. Kovač ga je čekao. Odveo je Doka na farmu Džoa Kona.

Krupni farmer je mirno gledao zubnog lekara. Ovaj mu pruži ruku i počeo odmah da radi svojim veštini rukama ono što je već bezbroj puta činio.

Barimor je posmatrao čutke.

Kada su jahali natrag prema Silverlejk, kovač prekide ćutanje:

— Vi ste veoma neobična osoba, doktore. Mnogo sam slušao o vama, ali da ste u stanju da metak izvadite bolje, brže i bezbolnije nego bar deset lekara, koje sam do sada posmatrao, to nisam mogao da poverujem. Zbog čega nemate lekarsku praksu? Lekari se traže. Vi ste divan čovek i sposoban. Ceo grad govori da ste izlečili Forestera čudom.

Kockar odmahnu glavom.

— Čuda gube mnogo od svog bljeska kada se iz bliza posmatraju, mister Barimor...

Nastavili su ćutke put sve do grada.

Silverlejk je spavao. Odmarao se pred nastupajućim dan. Poslednji loš, rđav dan.

Ljudi iz Silverlejka ga nisu nikad zaboravili. Čak ni deset godina kasnije, posle velikog požara, koji je uništio ceo grad i proširio se čak na okolna mesta.

Dan je svitao. Nebo je bilo oblačno i tmurno. Jedna jedina zvezda je još hrabro svetlela, uprkos prvim škrtim zracima sunca.

Seveler se trže iz teškog sna. Rešetke! Rešetke svuda oko njega! Skočio je na noge i potrčao, zanosеći se, prema vratima.

Hvala bogu, bila su samo pritvorrena. Spavao je stalno u ćeliji, od kako je postao šerif u Silverlejk.

Kada se razbudio, setio se odmah položaja u kome se nalazio. Glava mu je bila teška kao olovo. Razbojnik je instinktivno osetio da je današnji dan odlučujući.

Bilo mu je jasno da je neko pozvao maršala. Neko ko je bio sumnjičav.

Možda doktor Kolins. Ili kovač. Možda čak Kramer!

Kramer! Zbog tog prokletog rančera sedi još uvek ovde usred lavlje jazbine. Morao je da se dočepa njegove zemlje. Taj komad imanja za železnicu vredi čitavu polugu zlata!

I baš taj rančer — Seveler je sve više bio uveren da je to Kramerovo maslo — poslao mu je na vrat maršala.

Samo, Vajat Erp ništa ne može da dokaže. Baš ništa!

Možda je Kramer mislio da će stvar ići mnogo lakše? Možda je ve-

rovao da je Bilok bandit koji je sigurno poznat maršalu i da se u njegovoj fijoci u Dodž Sitiju nalazi poternice za njim.

Seveler se smeškao zadovoljno.

— Ne, gospodo, baš zbog toga sam ja ovamo došao čak iz Ajdaha. Ovde me niko ne traži. Čak ni moje ime ovde ne znaju. To što me je Dok Holidej jednom video jeste malar, ali ni on mi ne zna ime. Zna samo za moju ondašnju prevaru na kartama.

Tako je stajala stvar.

Seveler je ipak znao da Vajat Erp ima duži korak, da je pakleni gonilac bandita, vuk koji će ranije ili kasnije naći trag divljači koju goni. Zbog toga je morao da ode. Ovde je ubijao i podmetao požare. Jedan od ljudi na koje je pucao, još je živ. Sam đavo zna gde ga je Erp sklonio.

Razbojniku je sve više bivalo jasno: morao je da ode. Igra u Silverlejkju je izgubljena. Još uvek je bolje izgubiti igru, nego izgubiti glavu. Ima još drugih gradova, drugih ljudi koji poseduju zemlju za koju je železnica zainteresovana. Samo je važno da odjaši dovoljno daleko. Tako daleko da maršal više ne može da ga sledi.

Džoni Taker je pročitao u jednim novinama da se i gore u Montani treba uskoro da gradi pruga. Tamo bi mogao da ode. Da li će ga maršal pustiti da odjaši?

Pretresajući po stoti put svoj položaj u glavi i eventualne šanse, Kid Seveler, zvani Ajdaho Kid je ble dog lica, zaraslog u bradu, sedeo kraj prozora i odsutno posmatrao ulicu.

Vajat Erp, Dok Holidej i kovač Barimor sedeli su preko u Kelijevom baru iza navučenih zavesa i motrili na ulicu.

Blek i doktor Kolins čuvali su ulicu iza šerifske kancelarije.

Niko od njih nije gotovo uopšte spavao. Ipak, bili su na straži.

Vajat se okrete od prozora i priđe postelji postavljenoj u jedan ugao lokala. Forester je bio budan.

— Kako se osećate danas, mister Forester?

— Hvala, mnogo bolje.

Šerif se uspravi u postelji.

— Morate da ležite — opomenu ga čovek iz Misurija.

— Ne, maršale. Danas ću ustati.

Erp neodlučno pogleda Doka Holideja.

Ovaj klimnu glavom.

— Ako se oseća dovoljno jakim, zašto ne?

Forester se podiže, obuče i priđe nesigurnim koracima prozoru.

— Doktore, hteo bih da vam od sveg srca zahvalim...

Holidej odmahnu rukom.

— Mislim, mister Barimor, da su nam poručili da je preko kod mister Bleka doručak pripremljen.

Čovek iz Misurija je zamišljeno posmatrao Forestera. Niko nije ni slutio da je baš taj čovek poslednji maršalov adut. Samo Forester je mogao da vidi čoveka koji je na njega pucao. Ako je to bio ma ko od Bilokovih ljudi računao je da će ga šerif sigurno prepoznati.

Naravno ako je to bio sam Bilok. Vajat se prosto nije mogao osloboditi sumnje da je to baš Bilok. Da

Forester u stvari ništa nije video, to u gradu niko nije znao.

— Dakle, vi ste ponovo na nogama.

Forester se okrete.

— Da, hvala bogu. Ne ide baš najbolje, ali od kada mogu da spavam, sve je drugačije.

Erp je stajao ispred šerifa s rukama prekrštenim na grudima.

— Mister Forester, hoćete li da mi učinite jednu uslugu.

— Svaku, samo ako mogu.

— Sigurno, možete.

Onda mu je, a i ostaloj dvojici, objasnio do u tančine svoj plan.

Dan u gradu je počeo. Tu i tamo izlazio bi po koji građanin iz svoje kuće i odlazio na posao.

Žene su hitale u radnju, stajale na uglovima ispred tremova i razgovarale.

Sunce je sa istoka bacalo plameno crvene zrake na široku glavnu ulicu.

Razdragana deca su trčala sporednom uličicom prema drvenoj zgradi u kojoj se nalazila škola.

Silverlejk je bio budan. Ali je najgore tek predstojalo.

Jedan jahač na izdržljivom konju grabio je sa zapada u Silverlejk. Bio je srednjeg rasta, mršav, izrazito dugih ruku. Imao je odelo od crne kože, i blistavo belu košulju. Šešir mu je takođe bio crn.

U oči je upadao ukršteni opasač, načičkan mecima, sa dva velika kolta u futrolama, nisko na bedrima. Drške na revolverima bile su ukrašene sedefom.

Ušao je u glavnu ulicu, osmatrajući je oštro, sivim, tvrdim očima, malo razmaknutim na avetinjski bledom licu. Bledilu je doprinosila plava, gotovo bezbojna, bujna kosa, a neprijatan utisak povećavale su tanke usne i kratak nos.

Zaustavio je konja kod Kerijeve konjušnice, naslonio se desnim laktom na vrh sedla i posmatrao vlasnika, koji je stajao ispred vrata, kroz stisnute kapke.

Keri se osećao vraški neprijatno pod tim pogledom.

— Bro' jutro! — rekao je nesigurno.

— Bro' jutro!

— Vi ste ovde stranac?

— Izgleda tako nešto.

— Iz Bluvateza?

— Ne.

Keri zavrte glavom i počea se po bradi.

— Hoćete li da smestite konja?

— Ne.

— Aha.

Strancu najednom zaigra neki čudan osmeh oko usana.

Keri se nakašlja.

— Dolazite li iz planina?

— Ne.

Nebesa, kako je taj momak bio škrt na rečima.

Keri je razmišljao da li da se okrene i ode, kada ga stranac trže, rekavši oštrim glasom:

— Je li ovo Silverlejk?

— Da. Da ne tražite nekog ovde?

Istog trenutka, kada je to izgovorio, najradije bi samog sebe ošamario što se istrčao. Ali stranac je izgledao upravo kao čovek koji nekog traži.

— Ne, to jest ja uvek tražim nekog. Za poker!

— Za poker? Do sada smo mi ovde imali dva lepa saluna. Jedan od njih je zatvoren.

— Zbog čega? — promrsi stranac.

— Vlasnik je ubijen.

Stranac se isceri.

— Ovo je, čini mi se, zanimljiv grad. Kako stoji stvar sa drugim lokalom?

— On je od devet otvoren. I njegov je vlasnik likvidiran pre nekoliko dana...

Stranac podiže glavu i isturi snažnu, četvrtastu bradu.

— O! Baš zanimljiv grad, nema šta.

Keri se zbunjeno smešio.

Stranac upita:

— Koliko je sati?

— Osam je prošlo.

Nemarnim pokretom stranac u crnom kožnom odelu kliznu iz sedla i dobaci vlasniku konjušnice uzde svog konja.

— Brzo ću se vratiti po njega, amigo.

Keri prihvati uzde i ne pomače se s mesta. Skupljenih obrva gledao je za strancem, koji se uputio do Kelijevog saluna.

Prešao je trem zveckajući mamuzama i pokuša da otvori vrata kraj kojih je stajao Dok Holidej. Forester je sedeo na krevetu. Maršal je nekoliko minuta ranije nekud izišao.

— Ko bi to mogao biti? — šapnu Forester.

Holidej sleže ramenima.

— Nisam ga ranije video u Silverlejk — reče kovač.

Stranac još jednom pokuša da otvori vrata, gurajući ih iz sve snage.

Na Holidejevim usnama igrao je osmeh. Forester ustade, i priđe mu, no kockar stavi prst na usta.

Napolju su se čuli koraci. Stranac se udaljavao.

— Ide dalje — reče Forester.

Dok klimnu glavom i iziđe iz lokala na sporedna vrata.

Stranac je nastavio put prema drugom salonu.

Seveler je u tom trenutku još stajao uz prozor.

Iznenada se trže. Pogled mu se prikovao za čoveka u crnom kožnom odelu, koji je išao drugom stranom ulice.

Bandit živnu. Potrčao je prema vratima i naglo ih otvorio i viknuo koliko ga grlo nosi:

— Miler!

Čovek se okrete. Istog trenutka u desnoj ruci mu se našao veliki kolt.

Seveler je stajao na vratima šerifske kancelarije sa velikom srebrnom zvezdom na grudima.

Stranac ga je gledao zapanjeno. Najzad otvori usta.

— Kid!

Seveler podiže ruke.

— Miler! Helo, ovo se zove iznenađenje!

Čovek u crnom vrati revolver u futrolu i pođe ukočenim koracima, tipičnim za jahača.

Zastao je nekoliko koraka ispred trema. Raskoračio se i zadenuo palčeve u opasač.

— Kid Seveler! Je li to moguće! Ti sa zvezdom!?

Bandit tiho stavi prst na usta i osvrte se na sve strane.

Stranac je shvatio.

— Ol rajt! Znači izgubio si ime. Razumem. Kako se sada zoveš?

— Udi unutra. Sve ću ti objasniti.

Miler uđe sa Sevelerom u kancelariju. Šerif mu dodade stolicu, izvuče flašu viskija iz sanduka za municiju, uze dve čaše i napuni ih.

Miler prihvati čašu i zagleda se u zlatožutu tečnost.

— Ovo se zove sreća! Upravo sam nameravao da žrtvujem neki cent za kapljicu dobrog pića.

— Ti? — upita Seveler s nevericom.

— Da. Zbog toga da ne napravim odmah loš utisak u gradu. Nebesa, osim tebe u gradu me ovde niko živo ne poznaje. Nije mi uopšte stalo da se to promeni.

Seveler sede na ivicu pisaćeg stola. Posmatrao je Milera.

— Ne možeš ni da shvatiš koliko sam se obradovao kada sam te ugledao.

Prepredeni bandit Kid zaboravio je da je prilikom poslednjeg susreta sa Frenkom Milerom ispalio ovom metak u mišicu. Metak koje trebalo da pogodi malo više.

Oni nikada nisu bili prijatelji — bandit Kid Seveler i revolveraš Frenk Miler. Tri puta su se sreli i sva tri puta bilo je kavgje.

Poslednjeg puta je Miler bio pijan. Seveler je iskoristio tu priliku da ga skine s vrata. No, pokazalo se da nije baš naročito siguran strelac. Miler bi pri ovom, sadašnjem susretu sigurno nešto drugačije reagovao da ga nešto nije pokolebalo. To je bila zvezda na Sevelerovim grudima.

I sada mu je pogled počivao na metalnoj znački.

— Kaži mi, molim te, šta treba da znači ova šala? — Pri tom je pokazao na zvezdu.

— Šala? To uopšte nije šala.

— Nećeš valjda ozbiljno da tvrdiš da su ti ovde zakačili zvezdu.

— Jesu, tvrdim ti. Grad Silverlejk me je po svim propisima postavio za svog šerifa.

Miler je zamišljeno gledao u svoje ruke.

— Pa to je čista ludost! To je veličanstveno Kid! Priredićemo ovde takav vatromet da će oeo Kansas o tome da bruji.

Seveler klimnu glavom.

— Da, to ćemo svakako učiniti. Ja već radim na tome. Samo, jedno pitanje: jesu li braća s tobom?

— Da, naravno. Samo što po starom običaju obilaze grad i ući će u glavnu ulicu sa istoka.

Šerif je osetio želju da poskoči od radosti.

— Dobro je. Vatromet, znači, može da počne.

Miler se iznenada namršti.

— Reci mi pravo, šta se ovde dogodilo?

— Šta se dogodilo? Ništa još. Tek treba.

Miler izvuče jedan od svojih revolvera i počeo da ga okreće oko srednjeg prsta, a onda počeo da braduje.

— Kako stoje stvari ovde sa bankom?

— Ona pripada izvesnom Gregu Hamptonsu. Debelom, ćelavom tipu sa debelom cigarom u zubima.

— Ima li šta da se uzme?

— Ne baš mnogo. Stoka još nije prodana. Ima nekoliko bogatih ljudi u gradu, koji novac drže u banci.

— Dakle, ipak ima nečeg.

— To u svakom slučaju — primeti Seveler ravnodušno.

— Zašto si prihvatio zvezdu?

Seveler se cerio.

— To ćeš kasnije saznati. Prvo moram da te obavestim da će danas verovatno biti puškaranja.

— S kim?

Bandit se počea iza uha.

— Možda te banke više neće zanimati kada budeš čuo s kim.

— Ti si lud, amigo. Grad u kome si ti šerif u svakom slučaju me interesuje.

— Svakako. Nego, da ti ispričam dalje. Imam da ti ispričam mnogo važnije stvari. Kao što si već valjda i posumnjao, zvezdu nisam tek onako prihvatio.

Miler ustade.

— Govori već jednom. Jesi li skupio ljude?

— Više njih. Ima ih dosta. Ali broj ne igra nikakvu ulogu. Bar ne uvek.

— Jasno — mrmljao je Miler preko cigare. — Kada bih imao protiv sebe Vajata Erpa i Doka Holideja, pre bih mesto njih dvojice izabrao pleme podivljalih Indijanaca.

Kid se trže. Za trenutak je poverovao da Frenk Miler već sve zna. Ali, pošto je bolje pogledao izraz revolveraševog lica, zaključio je da je ta dva imena pomenuo isključivo primera radi.

— Imam preko u „Katl” salunu nekoliko ljudi.

— Tvoja stara banda?

Seveler se smeskao.

— Deo stare grupe. Ali i nekoliko novih momaka.

— Upotrebljivi ljudi?

Bandit sleže ramenima.

— Ko je upotrebljiv? Ti i tvoja braća jeste. Momci su tu, tek da ih je više na broju.

Miler nabra obrve, pokušavajući da protumači razlog za ovakvu laskavu ocenu.

— Reci, konačno, koga imaš protiv sebe. Koliko ih je?

— Dvojica.

— Dvojica?

Miler obori glavu.

— Možda si ti stvarno lud, Seveler? Ne bojiš se valjda ozbiljno te dvojice?

— Nije u pitanju baš strah — branio se Seveler. — Ali i ti si malopre rekao da broj neprijatelja nije uopšte značajan. Ako su to na primer, dvojica...

Miler se grohotom nasmeja.

— Čoveče ti si mi saterao strah u kosti. (Mislio sam da imaš protiv sebe pola čete graničara.

— Gore, mnogo gore, Frenk.

Miler udari potpeticom o pod tako da su mamuze zazvečale.

— Ispluj istinu već jednom, čoveče. Poznajem li ja tu bandu?

— Banda? — Seveler razvuče usta. — To baš nije pravi izraz.

Miler ustuknu.

— Policija?

Šerif potvrdi.

Revolveraš progunda.

— Jesi li poludeo, hoćeš da me gurneš u pakao sa policajcima? To ćeš bogami izviniti!

— Čekaj, samo jedan je zvezdomosac.

— A drugi njegov pomoćnik. Ne, amigo tu kašu sam kusaj.

Pošao je prema vratima. Tu je zastao.

— Ko je u pitanju? Larami?

— Ne.

— Garet?

— Gore!

— Hikok?

— Još gore.

Revolveraš Frenk Miler navuče šešir na čelo.

— Reci, da ti ta zvezda nije slučajno pomutila um? Ko bi to mogao da bude?

— Sam si pomenuo ime. Oba čak.

— Ja? — Miler odmahnu glavom. Onda poskoči i zgrabi šerifa za ruku.

— Vajat Erp je ovde? — procedi revolveraš žustro.

— Da.

— Kaži, pa — to ne može biti istina?

Gurnuo je flašu s viskijem tako naglo da se tečnost prolila.

— Adio, momče! Kusaj tu kašu sam. Ta dva momka su doista previše žestoka za moj ukus.

Kada je već otvorio vrata doviku Seveler:

— Frenk, suviše si žustar. Prvo, tebe su već videli.

Miler steže usne i tresnu vrata, tako da je sve zagrmelo. Pošto je ponovo bio u kancelariji, šerif nastavi:

... drugo još ne znaš šta ovde može da se prigrabi. Valjda ti je jasno da Ajdaho Kid ne sedi u jednom mestu i krasi se zvezdom, ukoliko nema nekog krupnog zalogaja.

Miler uzdahnu.

— Da, ali mislim da se ja moram toga odreći. Vajat Erp! Čoveče, ponavljam ti po ko zna koji put: ti si lud! Video sam tog vuka zajedno sa onim kockarem pre izvesnog vremena u Koloradu. Savladali su celu grupu drvoseča. Upravo sam sa braćom bio u glavnoj ulici kada se to dogodilo. Da si samo video ta dva paklena momka, ne bi ostao ovde čak ni kada bi Silverlejk ležao na rudniku zlata.

— Bih, Frenk! — lagao je Seveler. — Ostajem iako mi to nije bilo potrebno.

Namerno je prečutao činjenicu da poslednjih dvadeset četiri časa nije uspeo da učini ni koraka a da nije bio pod prismotrom.

— Slušaj, Frenk — bio je Kid uporan. — Železnica hoće da postavi prugu nedaleko od grada. Od Grit Brenda na dalje. Iduće nedelje će doći otkupljivači... Shvataš li?

— Ne.

— Ja sam ovde otkupio svu zemlju, osim jednog manjeg komada. Taj rančer se sakrio negde u okolini grada. Kada bih imao još njegov komad zemlje bio bih milioner. Razumeš li? Mogu sada za zemlju koja je potrebna železnici tražiti svaku sumu. Shvataš li sada?

Miler nabra čelo.

— Hm... čuo sam da rančeri i za sasvim male komade zemlje dobijaju silan novac.

— Tako je. A ja imam veliki komad zemlje i to baš one zemlje koju otkupljivači žele.

— I?

— Ako mi pomogneš da nađem tog rančera koji još ima poslednji komad, onda postajemo partneri.

Miler je trljao bradu.

— I šta, maršal ima sa svim tim?

— Još ništa! — slaga Seveler.

— Ništa? Kako su njih dvojica uopšte stigla ovamo?

— Ovde je prošle nedelje bilo nekoliko paljevina, pa je bogati rančer, za kim ja tragam, pozvao maršala. Naravno, za visoku nagradu.

— Razumem.

U tom trenutku su se u glavnoj ulici pojavila dva jahača. Krupni, snažni momci bleđa lica. Nosili su crna odela.

— Revolveraški trio je kompletan! — primeti Seveler cereći se.

Miler otvori vrata.

— Hodite ovamo! — doviknuo je braći.

Obojica su ga gledala zapanjeno.

— Zar u šerifsku kancelariju — upitao je Li Miler, razrogačivši oči. — Ti si lud Frenk! Kako si baš тамо stigao?

Frenk se malo pomeri u stranu, tako da su braća mogla da vide Sevelera.

Li Miler razvuče usta. Džimi, drugi brat, koji je odmah primetio zvezdu na Kidovim grudima, reče mruklo:

— Osećam da će mi pozliti.

Frenk nestrpljivo mahnu rukom.

— Hajde, ulazite unutra već jednom!

Braća Miler prebaciše uzde preko prečke ispred šerifske kancelarije i uđoše.

Vajat je stajao kraj prozora. Malo je sklónio zavesu i osmatrao jahača pred Kerijevom konjušnicom. Kada je ovaj kliznuo iz sedla i dobacio

vlasniku uzde, čovek iz Misurija se okrete:

— Jeste li ga prepoznali, Dok?

— Ne znam baš sigurno. To gipsano lice sam sigurno već negde video.

— Videli smo ga obojicu, samo je tada imao uz sebe još dva momka.

— Tako je! Kada smo odlazili iz Jampe, videli smo ih svu trojicu na kraju glavne ulice. Sedeli su na iscrpljenim konjima. Barnes nam je pričao da je bilo gadnog puškaranja.

— Da, bila su to braća Miler.

— Svakako, u pravu ste. Vi imate upravo opasno pamćenje, Vajat.

— Samo nam je taj momak ovde nedostajao!

— Najverovatnije nije došao sam. Barnes nam je rekao, sećate se, da je to trio, da su sva tri braća uvek zajedno...

— Tako je. Ni vaše pamćenje nije loše, Dok. Baš sam radoznao da li su ova tri lupeža slučajno došla ovamo ili ih je naš prijatelj Bilok pozvao.

— Pozvao protiv nas? — upita Holidej ironično.

— Pa, ne verujem da će im baš nataknuti na nos protiv koga treba da se bore, ali...

— Koliko ja znam, Bilok nije poslao nikakvu depešu.

— Nije. Ali ko zna nije li mu uspelo da nekog momka iz svoje bande pošalje po pomoć? Milerovi su mogli biti negde u blizini. U Imperijalu ili negde tu. Čak i da je ovaj lupež slučajno dospeo ovamo, smem se kladiti u šta god hoćete da će Bilok u njemu naći dobrog partnera. Takvi lupeži se uvek drže međusobno.

Maršal navuče šešir duboko na čelo i pođe prema sporednom izlazu.

— On će svakako naići ovamo. Takvi ljudi moraju prvo da uzmu viski, pre nego što budu sposobni za bilo šta. Ostanite kod vrata. Ja ću tom momku u međuvremenu poželeći napolje dobro jutro.

Čovek iz Misurija je napustio lokal i pošao preko dvorišta u „Kati” salun.

Loganova žena mu pođe u susret. Duboka tuga i umor ogledali su joj se u očima.

— Dobro jutro, mister.

Vajat skide šešir i pruži udovici ruku.

— Ovo je užasno — žalila se žena. — Ljudi će mi upropastiti celu kuću.

— Danas će se to okončati, gospodo Logan. Obećavam vam to.

Udovica ga pogleda s nadom i nevericom u očima. Onda se okrete i uputi u kuhinju.

Erp je čuo da su svi Bilokovi pajtaši u jednoj od soba. Govorili su tiho. Vajat je neko vreme prisluškivao šumove. Onda je naglim pokretom noge gurnuo vrata sobe u kojoj su se momci nalazili. Lupeži poskočiše i pogledaše ga iznenađeno. Visok, krupan, preteći, stajao je maršal u samim vratima. Levo na grudima blistala je maršalska zvezda.

Banditi kao da su svi listom onemeli.

— Tako, prijatelji. A sad slušajte pažljivo. Igra u Silverlejku privodi se kraju. Dosta sam dugo posmatrao. Moje vreme je dragoceno. Vaš gazda nije baš dovoljno vešto isplaćivao stvar.

Visoki, mršavi Rori Banning pođe rukom prema opasaču. U istom trenutku se u maršalevoj levici stvorio veliki, teški revolver uperen u banditove grudi. Svima je zastao dah. Maršalovi pokreti su bili tako hitri da nisu uspeli ni da ih prate.

Vajatov glas je za nijansu postao oštiji i metalniji:

— Moje ime je Vajat Erp. Može biti da vam ono ne odgovara...

— Vajat Erp! — ponoviše banditi u glas.

— Slušajte me dobro — nastavio je maršal. — Vaš gazda je sa svih strana opkoljen. Nema više nikakvu šansu. Vama svima ću dati po jednu šansu. Nestanite odmah. Već ovog minuta. Najbrže što možete. Ako za pet minuta budem video makog od vas, obesiću ga zajedno sa njegovim gazdom!

Na to skoči prvi od bandita, prolete pored maršala, pa se stuši niz stepenice, više skačući nego hodajući. Ostali su ga sledili. Za samo četiri sekunde soba je bila prazna, a na stepenicama odjekivali su užurbani koraci. Nekoliko minuta kasnije su svi bili u dvorištu. Srećom prebacili su svoje konje iz Kerijeve konjušnice u štalu „Kati” saluna. Kao da ih sam đavo goni, bežali su iz grada. Niko ih nikada više nije primetio ni u blizini Silverlejka.

Preko, u šerifskoj kancelariji, sedeo je Bilok i mogao je još jedino da svojim ljudima vidi leđa. Iako nije mnogo polagao na njih, Kld se ipak u potaji nadao da će se sada

boriti, ako ne zbog njega, ono da spasu svoje sopstvene glave. To su i pokušali na ovaj način — bekstvom.

Braća Miler nisu baš bila oduševljena Sevelerovim planom, ali ih je veliki plen neodoljivo privlačio.

— Samo ih je dvojica, dva čoveka...

— Da — gundao je Frenk Miler, najstariji od braće, i podigao svoje prljave čizme na pisači sto. — Samo dvojica, ali kakva dvojica!

— Tako je — potvrdi Li Miler.

Džimi, treći brat, napravio je grimasu kao da su mu stavili krpu u usta.

Seveler je stajao ispred njih. Nije više izgledao onako elegantno kao kada je došao u Silverlejk. Odelo mu bilo izgužvano, jer ga više ni noću nije skidao. Sada je delovao kao prava drumska skitnica, a zvezda na njegovim grudima izgledala je kao ukradena.

— Morate trezveno da razmišljate, momci. Samo ih je dvojica. I svaki od njih ima po dve ruke i po dva revolvera...

— ...koje znaju bolje da upotrebe od bilo koga u ovoj proklesoj zemlji — nije odstupao Frenk.

— U redu — nastavi opet Seveler — koji je sa zebnjom osećao da mu se mastan zalogaj izmiče. — Tako je, Frenk. Ali baš zbog toga moramo da dejstvujemo veoma lukavo. Li i Džim neka ostanu u zasedi, kao što sam već predložio. Erp i Holidej ih ne mogu otkriti, jer sede na drugoj strani ulice. Ako slučajno imaju još jednog stražara u uličici pozadi, to može biti ili kovač, ili njegov prijatelj stolar, a oni vam

se ne mogu suprotstaviti, niti predstavljati bilo kakvu prepreku. Samo nemojte pucati. Ne sme da se ispali ni jedan metak nego što nam ona dva vuka budu na nišanu.

Frenk nabra obrve.

— Cela stvar je vraški opasna, Seveler. Kada ta dvojica budu pred nama, nas dvojica ćemo biti jednom nogom u grobu.

— Nema sumnje da bi tako bilo da nije Lija i Džima u zasedi. To je jasno i meni. Međutim, ovako oni nemaju nikakvih šansi.

— Varaš se. Oni uvek imaju neku šansu. Da si ih video gore u Jampi, najverovatnije bi odustao od ovog obračuna.

— Čekaj malo! Konačno, i moji momci su tu — lagao je Kid. — Mi ćemo se tako postaviti u glavnoj ulici da ćemo držati na meti celu ulicu. Juče sam im dao precizna uputstva. Kada prvi metak bude ispaljen, istrčaćemo na svoja mesta...

— Uprkos svemu, kada pomislim na to, osećam se kao da mi je veliki kamen u želucu.

— Misli na dobiti.

— Kada bi nam Kramer bar bio u rukama.

— Važno je da maršala i njegovu senku likvidiramo. Lako ćemo posle naći tog prokletog Kramera.

— Krupan je to zalogaj za nas, Kid!

— Ali je i visina dobiti odgovarajuća. Bilo je još ljudi pre nas koji su se dočepali čitavih gradova. Seti se samo Džeroma Vaterfilda. On je pre deset godina učinio ovo što i mi nameravamo, u Abileni. Posle toga je postao bogat, pa čak i ugledan čovek.

— Znam. Bilo bi lepo od tebe ako bi mojoj braći ispričao priču — do kraja. Ili je možda ni ti ne znaš dobro? Bar ne njen kraj. Svejedno, ja ću je dalje pričati. Bila je to veoma tužna i poučna priča. Što se tebe tiče, Kid, nije baš mnogo pametno što si je pominjao u ovom trenutku. Nego, Džerom Vaterfild je postao veoma moćan. Onda je jednog dana došao u grad neki momak iz Misurija. Sukobili su se i veliki, jaki moćni i veoma ugledni Džerom Vaterfild ostao je posle dvojboja da leži u prašini jedne od ulica u Abileni.

Li se okrete:

— Ko ga je to udesio?

— Vajat Erp — reče Frenk. Ove dve reči izgovorio je gotovo zlurado.

Li i Džimi poskočiše. Kid Seveler je stajao ukočen. Onda odmahnu rukom.

— To je bilo nekada. Konačno, i on je ostario...

Frenk Miler se muklo nasmeja.

— Ti si loš gazda, Seveler. Sve što dalje govoriš, sve je to manje ubedljivo. Koliko po tvom on ima godina? Hoćeš li možda da nam kažeš da je četrdeset godina za takvog vuka starost? Može da nas proguta zajedno sa čizmama.

— Pričam ti priču! — umeša se Li. — Ja sam ga video prošle godine. Nema više od trideset tri!

— To je tačno — potvrdi Džim.

— Zavežite! — naredi stariji brat, koji je još uvek držao mirno čizme na pisaćem stolu.

Seveler je izgubio kontrolu.

— Vi ste kukavice. Proklete kukavice!

Frenk Miler poskoči kao opruga. Bio je okoreli revolveraš, ali nije mogao da podnese da ga neko vredi.

— Razmisli šta govoriš, Ajdažo Kid! Moglo bi mi pasti na pamet da ovu stvar ovde razrešim na sasvim drugačiji način.

— Koji, na primer? — upita Seveler lukavo.

— Pa, eto mogao bih da kažem svojoj braći da izvade revolvare i upere ih u tebe i drže te u šahu. Ja bih mogao da pređem ulicu i pozovem ovamo maršala. Verovatno će ga interesovati činjenica da šerif u Silverleju nije niko drugi do ozloglašeni Ajdažo Kid...

Sevelerovo lice posive.

— Novac koji se može od železnice dobiti za zemlju u tom slučaju nikad ne biste dobili.

Frenk Miler je nekoliko trenutaka ćutke grizao šibicu, a onda reče:

— Može biti. — Zatim se nasmeja hrapavo. — Baš zbog toga ne odustajemo od igre. — Rekavši to, obrati se zapovednički svojoj braći: — Li, Džim, znate šta vam valja činiti!

Mlađa braća samo klimnuše glavama i izgubiše se na sporedna vrata. Seveler je motrio na ulicu. Sav je treperio od uzbuđenja. Miler je stao nedaleko od njega i naslonio se na dovratka.

— Lice ti izgleda, Kid, kao da si već pet godina pokojnik, rugao se revolveraš.

Seveler se okrete kao bičem ošnut.

— Još jednu reč i ja ću te zadržati golim rukama.

Miler se uspravi. Ruke su mu lagano kliznule prema opasaču.

— Da, to bi bilo tebi i svojstveno. Zbog davljenja te i traže u Ajdaho Falsu, Vajomingu pa čak i u Koloradu.

Bandit je jedva uspeo da obuzda gnev.

— Zar ćemo sada, u poslednjem minutu da zakažemo, Miler?

Revolveraš ispljnu šibicu iz usta.

— Napred, krećil!

Seveler priđe vratima. Potrajalo je nekoliko sekundi pre nego što ih je otvorio. Ispod oboda šešira presijavale su mu se krupne graške znoja. Podigao je ruke i posmatrao ih. Nebesa! Drhtale su!

I Frenk Miler se uspravi i pođe ukočeno kao drveni lutak, posmatrajući čoveka koji se upravo pojavio na drugoj strani ulice. Bio je visok, čvrstih pokreta i preplanulog, uglastog lica. Nosio je crno odelo, a na levoj strani grudi blistala mu se maršalska zvezda.

Za Frenka Milera borba je već bila izgubljena.

Vajat Erp! Dolazio je mirnim, sigurnim koracima prema sredini ulice. Seveler, koji je stajao uz Milera, naglo se pokrete. Zastao je ispred trema šerifске kancelarije. Miler je ostao gore na tremu.

Maršal Vajat Erp se nalazio na osam jardi od njega. Sevelerove usne se pokretoše:

— Imam uz sebe jednog prijatelja, maršale!

— Vidim ga — odgovori čovek iz Misurija nemarno.

— Gde je tvoj prijatelj?

— Holidej? On još ima neka posla. Odmah će stići!

— Toliko možemo da sačekamo!

— prosikta revolveraš.

Vajat podiže glavu.

— Hej, pa ti umeš da govoriš, Miler!

Frenk se trže kao gromom pogođen. Prokletstvo, maršal mu zna ime. Nije se još pribrao kada maršal nastavi:

— Radujem se što umeš da govoriš. Nego, kako su ti braća?

Seveler promrsi.

— Nemoj dozvoliti da te blefira, Frenk!

U tom trenutku Holidej stupi na ulicu. Seveler i Miler su ga zadržali. Nailazio je iz uličice koja se nalazila pored gradske većnice. Sevelera izdadoše živci. Podigao je kolt. Holidej koji se nalazio udaljen najmanje dvanaest jardi, naglo se okrete i još u okretu opali.

Sevelerov revolver u širokom luku polete na ulicu.

— Imaš vraški loše manire, Bilok — reče Holidej otežući. — To sam ti, uostalom, već rekao. Napred, digni svoju pucaljku iz prašine! Ako treba da se puca, onda ćemo to činiti fer. Zar ne, Miler?

Okoreli revolveraš je gutao pljuvačku. Nije se usudio da se pokrene. Samo jedna misao ga je opsedala: Da li su Li i Džim na svojim mestima?

Vajat prikova pogled za Sevelerovo lice.

— Napred! Podigni svoj revolver i vrati ga u opasač!

Bandit je polako pošao napred. Sagnuo se da podigne oružje. Nije se, međutim, usuđivao na bilo kakvu podmuklu akciju, jer je osećao maršalov pogled. Poslušno je vratio kolt u opasač.

Brilijantna Holidejeva akcija, kojom je sa dvanaest jardi, sa strane

izbio Kidu oružje iz ruke, potpuno je obeshrabrila Milera. Sada mu je bilo jasno da nema ama baš nikakvih šansi.

U tom trenutku Vajat podiže desnu ruku. Kao po komandi vrata Kelijevo bara se otvoriše. Forester stupi napolje. Seveler ga je gledao kao da vidi utvaru. Forester je išao preko ulice nogu pred nogu. Išao je tako da ni maršalu ni Holideju ne bude na nišanu i da im ne smeta. Negde pre polovine ulice je zastao.

— Helo, šerife — rekao je Forester poluglasno.

Seveler se osećao kao da mu je oko vrata omčica, koju neka nevidljiva ruka sve više zateže.

— Hteo bih svoju zvezdu natrag — reče i pođe dalje prema Kidu. Ovaj je stajao kao okamenjen.

— Uzeću natrag svoju zvezdu. — Naglim pokretom strgnuo je banditu zvezdu i prikačio je na svoje grudi. Onda je podigao glavu i oštro osmotrio razbojnika.

— A sad još nešto. Nas dvojica treba da raščistimo neke naše račune.

Sevelerovo lice se užasno izobličilo. Zdravo oko je sevalo, a usnice su mu podrhtavale.

— Ti si pucao na mene — reče Forester.

Na to bandit zaurla:

— Da! Da! Tebe sam ranio, a likvidirao Kelija i Logana! Sve! Sve!

Munjevitim pokretom je privukao naglo Forestera i poslužio se njegovim telom kao zaklonom. Onda je podigao kolt.

Odjeknula su dva hica. Holidejev metak pogodio ga je gore u mišicu. Drugi mu se kroz leđa zario u srce. Ispalio ga je Frenk Miler. Ubica

se sruči i ostade da leži pred šerifovim nogama u prašini.

Revolverlaš Frenk Miler je pošao lagano preko ulice i pružio maršalu svoj kolt. Onda se okrenuo i uputio prema konjušnici. Keri ga je već čekao, držeći njegovog konja za uzde. Frenk Miler je odjahao iz grada, ni jednom se ne obrevši za svojom braćom.

Vajat se obrati Foresteru.

— Šerife, možete da pustite ona dva zatvorenika. Neka se gube iz grada. Zadržite im samo oružje. Dok, gde ste strpali dvojicu Milera?

— U šupu iza gradske većnice — uzvratila kockar suvo, paleći cigaru. Dva lupeža je uspeo da uhvati na prepad, dok su se postavljali u zasedu. Vezao ih je čvrsto lasom i zatvorio u šupu.

Forester pogleda čoveka iz Misurija.

— Maršale, zahvaljujem vam. Da vas nije bilo, Silverlejk...

Vajat Erp samo odmahnu rukom i pođe vreme kovaču, koji je stajao na kraju uličice sa puškom u ruci.

Popodne kada su Vajat Erp i Holidej hteli da napuste grad, doterano je s juga veliko krdo goveda u Silverlejk. Dva čoveka su gonila stoku.

Stolar Blek, koji je stajao kraj kovača, reče:

— To je Kramerova stoka.

Gotovo u istom trenutku sa drugog kraja grada je nailazio poluindijanac Džo Kon u pratnji još jednog jahača.

— Kramer! — uzviknu kovač.
Njegov sin polete u susret rančeru.

— Mister Kramer!

Rančer kliznu iz sedla ispred maršala i skide šešir. Vajat mu se osmehnu i prihvati uzde.

— Šteta će vam biti nadoknađena, rančeru. Šerif je našao novac u Bilokovim džepovima. Čak i kuće spaljene u gradu mogu da budu plaćene.

Grupi je prilazio debeljuškasti poštari:

— Maršale! Maršale! Telegram za vas iz Ajdaho Falsa!

Vajat prihvati telegram i prelete pogledom po sadržini. Onda ga gurnu u džep, podiže ruku u znak pozdrava i odjaha praćen Dokom Holidejem prema izlazu iz grada.

— Nešto važno? — upita kockar posle pola sata.

— Ne, ne više. To je bio Ajdaho Kid. Za njim je raspisana poternica u tri države zbog višestrukog ubistva, krađe konja i paljevina. To sada, međutim, više nikog ne interesuje.

Nastavili su ćutke put prema jugu.

KRAJ

NEPRIJATELJI ŽELEZNICE

Živelo se jeftino i često kratko na zapadnoj granici, a kolt, tada poznatiji kao „revolver koji je pobedio Zapad“, suvereno je vladao. Nedaće i teškoće pionirskih godina stvorile su pravilo po kome je poštovan više metak nego zakon. Moć je gospodarila pravima. Ljudi su sticali bogatstvo u rudnicima i brzo ga gubili za kockarskim stolom. Jedni su tumarali zemljom na konju čuvajući stoku i ratujući neprestano sa bandama kradljivaca. Drugi su obrađivali male komade zemlje u velikim plodnim dolinama, živeći bedno od onoga što bi podigli sa zemlje. Treći su postajali luralice, koje su radile tu i tamo i retko oklevale da se odaju zločinu, kad nisu imali prilike da pošteno zarade.

Bio je to surov život, bez stega, koji je odgovarao starom Zapadu sa njegovim retko naseljenim prostranstvima i krcatim, bučnim rudarskim gradovima, u kojima su muškarci u čizmama od kravljje kože i odelu od

grubog flanela sedeli za šankom ili pili za stolom u društvu nakindurenih žena sumnjivog ugleda. Većina onih koji su putovali ravnicom u pokrivenim kolima, ili kasnije stigli poštanskim kolima ili vozom, imali su čvrst i odlučan karakter. Prihvatili su svakodnevne tegobe kao prirodnu posledicu uslova i okoline. Pravila časti i javnog ponašanja vrlo često su održavana uz pomoć oroza. Ljudi su morali da budu dobri strelci, inače su umirali i ponekad sahranjivani tamo gde su pali.

Samo nekoliko ljudi, dobrih ili zlih, usuđivali su se da izađu bez oružja. To su bili priznati revolveraši iz dve klase. Jednu su sačinjavali oni koji su po prirodi bili prožeti nepoštovanjem prava i imovine drugih. Druga klasa je priznavala društveni poredak, ali je bila brza na revolveru. Pojedinci iz ove grupe odavali su se lako kriminalu. Bilo je i mnogo dobrih ljudi, građana, koji su poštovali zakon, nekih u javnoj služ-

bi, spremnih da izlože svoje živote opasnosti za dobrobit sve većih naselja. I najzad, u tim divljim dani-
ma, neki su koristili revolver u dve svrhe — kao zakleti službenici zakona i kao banditi — ljudi spremni da izdaju svoja načela kada je hajdučija nudila povoljne prilike za unosne pljačke pod okriljem zvaničnog statusa.

Kriminal je preovladao i njegovi metodi bili su različiti koliko i pratelje i nepredvidljive ličnosti zbog kojih su lokalne i federalne vlasti skoro stalno organizovale potere. Očajničke i ubilačke bande ponekad su vodili ljudi iz dobrih kuća, a bilo je i usamljenih odmetnika, odvažnih ljudi, koji su više voleli da dejstvuju samostalno. Stoka je krađena neprestano, što je stvaralo velike probleme, jer su pronalazeni novi načini za menjanje žigova na životinjama. Poštanska kola su presretana i pljačkana i mnogi dućani su postali plen lutajućih lopova. Razbojnici i šerifi često su rešavali stvar pucnjem, pa tako i pljačkaši zavađeni oko plena. Ne retko, leš traženog čoveka, ubijenog u dvoboju sa protivnikom, odvuкао bi predstavnik vlasti da bi mu se pripisalo u zaslugu „hvatanje” i da bi dobio nagradu.

U takvoj sredini bilo je prirodno da se smeliji odmetnici od zakona okrenu pljački vozova. Na to su ih nagonili različiti motivi i uticaji, ali većinu, prvenstveno, ođigledna mogućnost lake dobiti. U stvari, talas napada na vozove u ranim sedamdesetim godinama trajao je skoro pedeset godina, ma da je vrhunac došao stignut na prelazu u novi vek.

Prvih dana vozovi su često prenosili ogromna bogatstva u svojim vagonima za brzovoznu i običnu poštansku robu. Zlato je vađeno iz rudnika, a novac za isplatu rudara prevožen u rudarske logore i obližnje gradove. Zlatne šipke su slate u banke, gde su čuvane kao zlatna rezerva za novčanice, dok su velike količine srebrnog novca, kovanog u San Francisku za potrebe Meksika, odašiljane na jug. Drago kamenje i skupoceni nakit često su prevoženi vozom i sve ovo mamilo je mnoge ljude.

Mržnja prema železnici, koja je u to vreme vladala u nekim dalekim oblastima na Zapadu, uticala je ohrabrujuće na pljačkaše vozova i popularisala njihove napade. Tipične su karijere ozloglašanih Krisa Evansa i Džona Sontaga, koji su mrzeli železnicu i pljačkali vozove kako iz lične osvete tako i radi dobiti. Drugi su se uzdali u ovo osećanje i verovali da mogu da računaju na izvesne rančere da pomognu svakom pljačkašu vozova. Ovak neprijateljski stav javnosti doprineo je povećanom broju napada.

Pruga Južni Pacifik, kojom su prevožene ogromne sume novca kroz oblasti u kojima je zlatna groznica donosila silna bogatstva, osetila je prvi udar mržnje, koju su ovi razbojnici iskoristili. Od prve pljačke njenog prethodnika Centralne pacifičke pruge u 1870. godini, do 1832, kada je jedan usamljeni maskirani čovek u Južnoj Kaliforniji napisao poslednju glavu u istoriji žestokih napada na veliku zapadnu prugu, ona je podnela ukupno 59 napada. Samo osam slučajeva ostalo je nerešeno. U svim

ostalim, pohvatani su izvršio, jedni pogubljeni, a drugi osuđeni na robiju.

Ogorčenost na Južni Pacifik začela se krajem 1860. godine i trajala je godinama. Javila se ubrzo pošto je železnica objavila svoje planove da izgradi prugu kroz bogatu dolinu San Joakin, prostranu, nerazvijenu i skoro pustu oblast. Doseljenici su dolazili na hiljade, privučeni ne samo na izgled dobrim uslovima, već i niskim cenama zemlje, koje je železnica nudila. Radili su naporno i savladali sve teškoće, investirajući teško stečeni novac u zemlju, za koju su verovali da će postati njihova. Tada, iznenada, dođe do sukoba u pogledu zakonskog prava na zemlju. Doseljenici su se žalili da železnica neće da prizna to pravo uprkos ranijim obećanjima. Parnice su zagušile sudove i vukle se godinama.

Drugi uzrok zategnutosti bila je tvrdnja da železnica namerno zaoblazi neke bogate naseobine, kažnjavajući ih zato što su odbile da sarađuju.

Kris Evans je bio jedan od onih koji su imali razloga da se žale. Rođen je u Vermontu, on je za pionirima krenuo na Zapad i nastanio se na železničkoj zemlji u Tuleru, rešen da je pretvori u plodonosnu površinu. da bi je zatim kupio po niskoj ceni, koju je nudila železnica. Radio je vredno, zasnovao porodicu i postao neka vrsta vođe među susedima, koji su se, između ostalog, žalili što železnica prevozi poljoprivrednu opremu, koju su poručili na istoku, do udaljenih krajnjih stanica, pa je onda vraća dodajući namete na robu i prouzrokujući gubljenje vre-

mena. Što su više govorili to su postajali ogorčeniji.

Jednog dana Evans je slučajno sreo jednog tuđinca koji je radio za kompaniju Južni Pacifik. Čovek se zvao Džon Sontag. Slomio je nogu u jednom železničkom udesu i upućen u bolnicu kompanije. Od samog početka bio je neugodan pacijent i grdio je doktore i bolničarke optužujući ih za nebrigu. Posle brojnih opomena udaljen je iz bolnice, ma da bolestan, i bez prebijene pare. Posle kraćeg vremena on i Evans, obojica kivni, postali su ortaci u napadima na Južni Pacifik i postavili nov kriminalni rekord u Kaliforniji.

Mada su im potere bile za petama, dobijali su krov nad glavom i hranu od mnogih doseljenika, koji su mrzeli više železnicu nego zločin. Od 1889. do 1894. dvojka je pljačkala vozove — radila je ono što bi mnogi ogorčeni rančeri učinili da su smeli. Novinari su često intervjuisali Evansa i Sontaga, i objavljivali sve što su pljačkaši govorili, ali nikad nisu otkrili gde se mogu naći.

Neki banditi su ranije bili železničari, pratili kretanje vozova i poznavali posadu. Poznavali su kraj i brižljivo planirali napade kao general bitku. Vođe bandi su obično samostalno radile mesecima, proučavajući svaku pojedinost pre nego što bi okupili ljude, ponekad iz udaljenih država. Ohrabreni uspehom, često su vršili napade jedan za drugim, čak i na iste vozove i na istim mestima.

Bili su obično odlični strelci, gonjoci su se pojedinih toliko bojali da su ovi ostajali godinama na slobodi! Bilo je mnogo puškaranja čak

i u kabini lokomotive. Osoblje voza, pljačkaši i predstavnici zakona padali su pod revolverskom vatom. Hrabri indijanski vođiči, koji su predvodili potere, često su ginuli kao neopevani heroji.

Mnogobrojni zatvori nisu mogli da zadrže neustrašive i ogorčene odmetnike i bekstva su bila vrlo česta! Za neke, bekstvo je značilo bogatstvo i slobodu, jer su pljačkaši vozova često skrivali svoj plen. Kad bi ga kasnije uzeli, neki su ostavljali kriminal izvesno vreme i živeli udobnim životom. Drugi, na svoju nesreću, posle dugogodišnje robije nisu bili u stanju da pronađu skriveni plen. Ako je ukradeno blago još uvek skriveno u nekim krajevima zapadnih država, to je samo zbog neuspeha neumornih tragača, koji još veruju u legende o zakopanom blagu.

Zakon linča je često zamenjivao pravdu. Međutim, vreme i progres doprineli su postepenom menjanju metoda pljačkaša vozova i najzad posle mnogo godina ovi su se okrenuli drugoj vrsti kriminala.

U prvim danima, kada je kopanje zlata bilo na vrhuncu, napadi na voz su se odvijali kao po nekom utvrđenom planu. Putnici su retko zlostavljani jer je poštanski vagon nudio mnogo bolji plen. Banditi bi se popeli na lokomotivu i sa uperenim revolverima primoravali mašinovođu i ložača da zaustave voz; onda bi krenuli ka poštanskim činovnicima i pratiocima brzovozne robe, od kojih su se neki olako predavali, dok su drugi odgovarali vatrom, često plaćajući životom svoju vernost službi. Barut za razbijanje kasa bio je uvek pri ruci.

Što su banditi postajali smelijši i napadi brže sledili jedan za drugim, železnice su u samoodbrani pronalazile sve efikasnije načine da se zaštite. Teretni vagoni su snabdeveni nagibom i odeljkom sa brzim klonjima, koji su odmah mogli da gone bandite galopom. Stražari su neupadljivo putovali u putničkim vagonima, a lokomotive su stajale spremne na sporednim kolosecima u strategijskim tačkama da što brže prenesu znak uzbune i prevezu gonioce.

Sve ove mere predostrožnosti znatno su pomogle da se pohvataju mnogi pljačkaši, živi ili mrtvi, i da se odvrate drugi. Docnije, industrijski razvoj postepeno je otežao posao pljačkašima vozova, a olakšao teret koji su nosili branioci zakona. Mali rudnici, rasuti širom naseljenih oblasti, počeli su da se spajaju sa većima, smanjujući tako broj pošiljki zlata i srebra. Pošiljke su mogle da se čuvaju mnogo efikasnije.

Godine su prolazile i pljačke poštanskih vagona postajale su sve opasnije. Jedna za drugom pohvatanе su sve bande. Pojedine su se odale pljačkanju banaka i poštanskih kola. Posle bandita došli su usamljeni desperadosi sa stilom samostalnih vulkova i nekolicina drugih, koji su operisali u parovima, usredsređujući pažnju na pljačkanje putnika. U mnogo slučajeva njihove akcije pokazale su se kao nedovoljno organizovane.

Opšti napredak je i dalje igrao svoju ulogu uvodeći brže načine putovanja, bolje uslove saobraćaja i otežavajući bekstvo. Početkom devedesetih godina uvedeni su putnički čekovi i putnici nisu morali da

nose velike sume novca sa sobom. Ovo je imalo za posledicu dalje obeshrabrenje pljačkaša, a kasnije dolazak automobila ne samo što je poslužilo čuvarima zakona za prevoz već je pomogao da se razviju oblasti koje su nekad bile pusta prostranstva.

Mada je možda došao kraj napadima na voz, železnice su i dalje bile na oprezu, potpomognute modernim

metodima za otkrivanje i sprečavanje kriminala — telefonom, radijom i televizijom. Oružane straže i dalje prate svaku pošiljku izvanredne vrednosti. Uz pomoć radija, mašinovođe i kondukteri mogu da razgovaraju sa otpravnicima vozova, dok vozovi jure ravnicom. I železnice najzad veruju da su pljačke vozova postale prošlost.

K R A J

ČETVRTKOM
U PROJEKCIJI

PANDORAMA

NAJLEPŠI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: VIKING, DŽERI SPRING, LIK ORIENT, TALIČNI TOM, DŽONI PANTER, DALEKA PLANETA, PAUK PROTIV DŽELATA, VITEZ NAJAMNIK, DETEKTIV FRKA, MUZEJ VOŠTANIH FIGURA, ASOVI SVEMIRA, UMPAH-PAH I DRUGI SAMO ZA 1 DINAR

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP
BROJ: 23 CENA 1 D.
DOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

LEDENI VETAR MONTANE

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIĆA 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

JANUAR 1969.